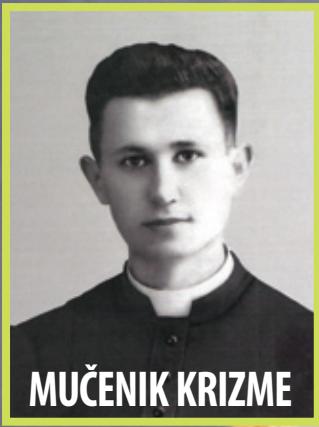

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 6/329 | GODINA XXXII | CIJENA 8 KN

LIPANJ 2013.

MUČENIK KRIZME

**PEĆAT DARA DUHA
SVETOGA**

Cijenjeni čitatelji,

već prva stranica našeg lista govori o onome što bismo htjeli naglasiti u ovom lipanjском broju i o onome što je za našu mjesnu Crkvu u ovom vremenu najvažnije. Ovo je vrijeme još uvijek u znaku slavlja primanja sv. potvrde u mnogim našim župama. Još nas tri mjeseca dijele od prevažnog događaja za našu Crkvu, proglašenja blaženim Miroslava Bulešića u pulskoj Areni 28. rujna ove godine. Miroslav Bulešić i jest mučenik sv. potvrde. Imao je hrabrosti, upravo prilikom podjele sakramenta sv. potvrde, stati na branik vjere, spremam dati svoj život za slobodu vjere i za njezine vrednote. Izgleda da su upravo slavlja na sv. krizmi najviše iritirala i izazivala protivnike vjere i Crkve. Je li to slučajno? Ili se tu radi o mladima koji prihvataju vjeru, ne samo zbog običaja, nego svojim stavom i životom pa je to najviše i smetalo protivnicima vjere. Stoga su i oni, koji su tu vjeru prenosili mladima – kao mladi svećenik Miroslav Bulešić, bili prvi na udaru mržnje i zloće. Nadam se da je upravo zato Miroslav Bulešić kao mučenik krizme

pravi primjer i za današnje generacije naših krizmanika.

Ni u današnje vrijeme nije lako svjedočiti vjeru, poglavito mladima. Kako se opredijeliti za prave vrijednosti, kao što su poštovanje, pravednost, požrtvovnost, kada se te iste vrijednosti smještaju u „zaostali srednji vijek“? Kako živjeti jednostavnost i skromnost kada se to ne uklapa u ambicije i samootvarenje mladih danas? Mogu li naši mladi razumjeti da bez poštenoga rada nema pravoga napretka ako oko sebe vide one koji nisu birali sredstva da bi došli na vrh, pa makar i putem nepoštenja i laži?

Došli smo do toga da se ni danas naši mladi neće moći svugde pohvaliti da su se krizmali i da su vjernici ili da namjeravaju odabrati vjerouauk u srednjoj školi jer bi im se zbog toga netko mogao smijati.

Zbog svega toga potrebno je promisliti kako već sada što bolje iskoristiti vrijeme koje nam predstoji, da bi Miroslav Bulešić svima, a posebno našim mladima, progovorio.

VILIM GRBAC

Cijenjeni čitatelji, već je započelo vrijeme godišnjih odmora, nekima to, nažalost, ništa ne znači jer su ionako bez posla. Neki si to ne mogu priuštiti jer imaju takav posao da upravo u ovo vrijeme moraju najviše raditi. Ipak valja imati na umu da vrijeme godišnjih odmora ne znači samo opuštanje, zabavu, dokolicu ili bježanje od svega i svačega. Možda nam je to vrijeme od Boga dano da bismo ga posvetili svojim najbližima, svojoj obitelji, onima koji su nam povjereni, upravo onima koje smo zanemarili jer smo bili „preuzeti“ obvezama i nismo za njih našli dovoljno vremena. Nadam se da ćemo se složiti u tome da nema odmora kada je u pitanju požrtvovnost i dobrota jer smo na to uvijek pozvani, na što nas obvezuje naše kršćansko poslanje.

Neka nam vrijeme ljeta i zaslужenog odmora što bolje i ljepše protekne.

Izjava komisije HBK »IUSTITIA ET PAX« o nepravomoćnim presudama Haškog tribunalala

ZAGREB Povodom nepravomoćnih presuda Haškog tribunalala šestorici Hrvata iz Bosne i Hercegovine Komisija Hrvatske biskupske konferencije "Iustitia et Pax" uputila je poziv svim političkim strukturama u Hrvatskoj da podrže uključenje države u taj sudski postupak u dijelu opovrgavanja udruženog zločinačkog pothvata i međunarodnog sukoba.

Na predstavljanju izjave u ponедjeljak 10. lipnja u zgradи HBK u Zagrebu istaknuto je predsjednik Komisije sisački biskup Vlado Košić, "Iustitia et pax" da treba progovoriti o toj prevažnjoj temi koja počiva na iskrivljenom prikazivanju stvari te želi pridonijeti da se i u našoj javnosti i u onima koji su odgovorni probude oni potrebni pokreti da bi se došlo do pravedne presude i da se izbjegne moguća nova nepravda i ugrozi mir.

"Pozivamo na solidarnost hrvatski narod i političke vođe u Hrvatskoj kako svojim ishitrenim, paušalnim ili subjektivnim izjavama ne bi stvorili krivu sliku o ulozi hrvatskoga političkog vodstva iz vremena rata u Bosni i Hercegovini i samim tim utjecali na konačnu presudu u dijelu koji se odnosi na ujedinjeni zločinački pothvat, te da u pojedinačnim kaznenim djelima koja se Hrvatima iz BiH stavlju na teret suda – bez neizravnog utjecaja – omoguće da donese pravednu presudu", kaže se na početku Izjave, čiji je tekst predstavio tajnik Komisije prof. dr. Gordan Črpčić.

U izjavi se nadalje poziva i bošnjačke vođe i stranke na razboritost. "Kratkotrajni trijumfalizam može donijeti tek kratkotrajnu dobit dijelu političkih snaga u Bosni i Hercegovini, ali dugoročno neće moći sakriti povjesne činjenice prema kojima je predsjednik Franjo Tuđman pozvao Hrvate u BiH da na referendumu glasuju za neovisnu BiH kao za svoju državu, prema kojima je Hrvatsko vijeće obrane prvo bilo uključeno u obranu BiH, a Hrvatska poslije cijelo vrijeme armiju BiH opskrbljivala oružjem za vrijeme embarga te zbrinula na desetke tisuća izbjeglica iz BiH."

Izražava se duboko žaljenje što se hrvatsko-bošnjački sukob ikada dogodio, no podsjeća se da su dvije vojske kasnije sklopile savez, nakon akcije Oluja zajedničkim djelovanjem oslobođene Zapadne Bosne te tako sprječile da se u Bihaću dogodi genocid kao onaj u Srebrenici. Na kraju Izjave, imajući u vidu rečeno, nedosljednost Haškog suda, pokušaj da se od toga suda napravi pravni eksperiment, a ne instrument pravde, Komisija "Iustitia et pax" poziva Republiku Hrvatsku da nikako ne odustane od optužbe za genocid. (G.K/L/IKA)

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilijia Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tiskar/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovница: Krizma (snimio: Fotocentar Pazin)

“OUTANJE” hrvatske heteroseksualne zajednice

LUKA PRANJIĆ

“Izlaženje iz ormara”

Čudna riječ u naslovu ovoga članka većinom je nepoznata starijem čitateljstvu “Ladonje”, što je dobro jer ukazuje na činjenicu da svoje vrijeme provode puno korisnije i kvalitetnije od nas mlađih koji visimo na internetu, gledamo “Nedjeljom u 2” i marljivo se trudimo, ispijajući jutarnju kavici uz “Jutarnji” da mjesečna plaća Davora Butkovića ne bi slučajno pala ispod 60 000 kuna. Naši stariji čitatelji, iako zakinuti za poznavanje jedne nove riječi, s druge strane, pošteđeni su mnogih gluposti i “kretenarija” kojima se mi mlađi svojevoljno izlažemo. Što je dakle “outanje”? Za one koji ne znaju, ili s pravom izabiru ne znati, to bi vam bilo “izlaženje iz ormara”, javno očitovanje vlastite homoseksualne orientacije. Zorno prikazano, “outanje” može izgledati ovako: za nedjeljnoga ručka mladić, nakon juhe (kažu da je to najzgodniji trenutak) priopći svojim roditeljima da je homoseksualac...

Homoseksualci, hvala vam!

Nakon što je šira hrvatska javnost putem medija bila prisilno educirana i naučila ponešto o “outanju”, a mnogi znamo čak i kako se to pravilno izgovara, neki su i sami odlučili “outati se”, konkretnije njih preko 700 000, javno priznavši svijetu da su heteroseksualci, i ne samo to, već naučivši od homoseksualaca kako se brani ono što smatraš vrijednim, stali su u obranu onoga što oni smatraju vrijednim, a to je brak između muškarca i žene. Netko će reći: “A od koga se to oni brane, pa oni su većina?”

Odgovor je vrlo jednostavan: od neloyalne konkurenциje!

Brak© - all rights reserved (sva prava pridržana)

Vidite, dragi čitatelji, zahtjev da u Ustav RH uđe odredba po kojoj je brak zajednica muškarca i žene nije ništa drugo doli *brandiranje – patentiranje* proizvoda. Velik dio heteroseksualne zajednice u Hrvatskoj želi zaštiti brak kao judeo-kršćanski civilizacijski *brand* koji isto tako ima snažno uporište u Rimskom pravu. Do sada te potrebe nije bilo jer se pod definicijom braka podrazumijevala životna zajednica muškarca i žene, kao što se podrazumijevalo da je Teran izvorni hrvatski proizvod, no vremena se, nažalost, mijenjaju. Poučeni lošim iskustvom glede nepravovremene zaštite istarskog Terana, na koga sada i Slovenci polažu pravo, uz uspješno zaštićen Istarski pršut, Hrvatska ima mogućnost dobiti još jedan puno važniji *brand*: brak kao isključivu zajednicu muškarca i žene. Hrvatska na to ima pravo, to je naše, tradicijsko, vi, gospodo, nadite sebi nešto drugo, jer zaista, brak jest zajednica muškarca i žene, a sve je ostalo nešto drugo.

Konzervativni homoseksualci?

Zanimljivo je primjetiti da se, inače krajnje liberalni homoseksualci, bore za pravo na brak, koji je po sebi jedna izrazito konzervativna institucija. Danas mnogi ljudi u Hrvatskoj, koji imaju pravo na brak, to pravo ne koriste, smatrajući brak nečim “zatunim” i “zastarjelim”. U sve ču povjerova-

ti, ali da su homoseksualci konzervativni i toliko vjerni tradicionalnim vrijednostima poput braka, ipak teško. Svakom imalo razumnom čovjeku tu nešto smrdi! Očito je da oni, u biti, žele brak upravo deinstitucionalizirati, na pomalo paradoksalan, ali efektivan način: posežući za njim.

Traže li previše?

Ono što doista LGBT zajednica želi postići nije samo tolerancija i temeljna ravnopravnost, što im uostalom nitko i ne osporava, oni žele nešto sasvim drugo: empatiju i simpatiju. Žele da ljudi o njima dobro misle, govore, da s njima suosjećaju, da se s njima poistovjećuju i da na njih gledaju s dragosću, i u tom su svome nastojanju poprilično agresivni. Pa i ja to želim za sebe, ali ne mogu nikoga na to prisiliti! Sigurno bi Hercegovac htio da Stipe Mesić o njemu lijepo govori (dobro, malo sam pretjerao), Bosanac bi možda htio da se o njemu ne pričaju vicevi u kojima on uglavnom na kraju ispada glup. Što ćeš, život je takav, okrutan. Homoseksualni aktivisti u Hrvatskoj žele da se široke mase s njima identificiraju, tome služe parade ponosa. Međutim, svaki se čovjek poistovjećuje s osobama za koje smatra da su to na neki način zaslужile i to čini u slobodi, bez prisile. Jedno je bilo spontano reći „svi smo mi Ante Gotovina“, a sasvim je drugo kada gošća emisije „Nedjeljom u 2“ tjeru naciju, uz povike „ajmo sví“, pjevati „svi smo mi pederi“. Ako hoće Aco Stanković, ja neću!

Probodeno srce

NIKOLA MLADINEO

Iako smo već dobrano ušli u vrijeme kroz godinu, vazmeno vrijeme nastavlja isijavati svoj sjaj. To jasno vidimo po trima svetkovinama koje se smještaju u vrijeme kroz godinu, ali se njihov datum računa po Duhovima. Tako na prvu nedjelju nakon Duhova dolazi svetkovina Presvetog Trojstva, poslije koje u četvrtak dolazi svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove, a u petak nakon druge nedjelje po Duhovima imamo svetkovinu Presvetog Srca Isusova. Preko ove tri svetkovine Crkva nas kao majka pomaže da rastemo u razumijevanju dara koji smo primili po uskrsnuci našega Gospodina Isusa Krista, dara Duha Svetoga, božanskog života u nama.

Evangelje svetkovine Presvetog Trojstva govori o dolasku Duha Svetoga koji nas uvodi "u svu istinu" (usp. Iv 16,12-15). A istina je Božja ljubav koja je razlivena u našim srcima (usp. Rim 5,1-5). Po daru Duha Bog nas čini dionicima svog trojstvenog života, otkriva nam se kao zajedništvo, kao ljubav koja prebiva u našem srcu i koja preobražava naše biće u novo stvorene, nebeskog čovjeka, rođenog odozgo, koji ima Boga za Oca i nebo za domovinu. Svetkovina Tijela i Krvi Kristove upravo naglašava stvarnost i konkretnost ovog neizmjernog dara. Božanski život u kršćaninu nije nešto apstraktno ili samo na pukoj sentimentalnoj razini. Isus Krist je postao dionikom

naše krvi i tijela da bismo mi po Njegovu Tijelu i Njegovoj Krvi primili novi život. To je vidljivo u sakramenu Euharistije koji je sakrament života Crkve – zajednice ljubavi koja živi po uskrslom Kristu.

Svetkovina Presvetog Srca Isusova vodi nas do samog središta otajstva našega spasenja. Ona prije svega ponovno upravlja naš pogled prema uskrslom Kristu koji pokazuje svoje ruke i noge i svoj proboden bok. Predslovje svetkovine svečano proglašuje: "On se na Križ uzdignut iz ljubavi za nas predao, iz probodenog rebra izlio krv i vodu, znak otajstva Crkve, da sve ljude privuče svom otvorenom srcu, te radosno piju iz vrela spasenja". Isusov proboden bok svjedočanstvo je uspostave novoga Saveza sklopljenog u Njegovu tijelu i po Njegovoj krvi. Kao što kaže prorok Jeremija: "Nego, ovo je Savez što će ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana – riječ je Jahvina: Zakon će svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce." (Jer 33,33)

Da bi po Duhu Svetom novi Zakon, zakon slobode u Isusu Kristu, bio upisan u srcima vjernika, trebalo je da bude prije izbrisani grijeh "upisan željeznom pisaljkom, urezan dijamantnim vrškom u pločicu njihova srca" (Jer 17,2). Grijeh zbog kojeg su prve ploče Zakona, napisane prstom Božjim i primljene na Sinaju, istom bile razbijene pošto se narod poklonio zlatnom teletu (usp. Izl 32,15ss), grijeh nevjere i protivljenja dobru koji se jednako ukorijenio

u srcu izabranog naroda kao i u pogani-ma. No, Bog Otac koji je "sve zatvorio u neposlušnost da se svima smiluje" (Rim 11,32) sada u punini vremena rastvara srce svoga Sina da bi iz njega pravrlo vrelo na oproštenje grijeha i uspostavu novoga Saveza. Kao što su riječi staroga Saveza bile prorezane kroz kamene ploče s jedne strane na drugu, tako je novi Savez urezan u Kristovim ranama i Njegovom probodnom boku. Zbog toga Duh Sveti, nazvan Prstom Božnjim, može urezati u naša srca novi Zakon snagom Kristova uskrsnuća i darom života vječnoga. Ili da se izrazimo riječima sv. Pavla: "Ta ne primiste duha robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: *Abba! Oče!*" (Rim 8,15-16).

Dan nakon svetkovine Presvetog Srca Isusova Crkva stavlja spomen Bezgrešnog Srca Marijina. Doista, bez Blažene Djevice Marije, otajstvo našega spasenja ne bi bilo dovršeno. Ona je, naime, najprije primila Božju Riječ u svoje srce da bi potom u njezinu utrobi postala Tijelom. Ona je ispunjena Duhom Svetim u svom srcu čuvala sva otajstva Isusova života. Njoj je mač boli probio dušu da se razotkriju namisli mnogih srdaca (usp. Lk 2,35). Napokon, ona je podno križa postala Majkom svih vjernika i naša Suotkupiteljica te nas od naše nevjere dovodi Isusu Kristu, izvoru vode života.

Bulešićevi suvremenici

 JOSIP GRBAC

Kako se približava datum proglašenja sluge Božjega Miroslava Bulešića blaženim, postavlja se pitanje jesmo li ušli na put priprave za taj povijesni događaj, i Crkva kao zajednica, ali i vjernici kao pojedinci. Naravno, ne radi se prvenstveno o materijalnoj i strukturalnoj pripremi, nego o pripravi na razini duha, misli, učenja kako se ne bi dogodilo da u Pulu dođemo kao na neki veliki spektakl, iza čega će, doduše, ostati dojmovi, ali će brzo izblijedjeti iz našeg sjećanja i, što se plodova tiče, ostati sterilan. Jasno, mnogo nas toga ometa da se dostojno pripravimo: lokalni izbori, sustavno medijsko omalovažavanje stotina tisuća glasova građana koji su izišli na referendum o braku i obitelji, svijest kako ne samo što se ne izvlačimo iz križe nego sve dublje u nju tonemo, isprazne fraze i obećanja vladajućih u koja valjda malo tko još vjeruje, itd. Sve nas to prijeći da „uđemo u štimung“ događaja koji nas očekuje.

Svi smo Bulešićevi suvremenici

Radi se o povijesnom događaju. Nakon Majke Terezije i Ivana Pavla II., ovo je jedno od rijetkih proglašenja blaženim što se događa kad još ima dosta živućih suvremenika. Onima koji su i tada osudili to uboštvo, taj će događaj biti svojevrsna moralna i ljudska zadovoljština. Ipak se radi o međunarodnom priznanju kako se radilo o uboštvo nevinoga mladića. No, možemo reći da smo gotovo svi mi njegovi suvremenici. Naime, proteklo je relativno malo godina od njegove smrti. Moći čitati njegove rukopise, hodati putovima kojima je on nedavno kročio, moći slušati svjedočanstva onih koji su s njim razgovarali i živjeli, sve je to nešto daleko više nego kada se radi o blaženiku koji je davno živio. „I ja sam Blaženikov suvremenik“ na vjernika dje luje izazovno jer moramo priznati da svijet u kojem je živio Bulešić nije bio ni toliko različit od onoga današnjega. I danas se napada Crkvu, možda i više nego onda, samo se to čini tzv. „demokratskim“ sredstvima. Još uvijek nesmetano mašemo srpskim i

čekićima po Kumrovcu, zazivajući jednou mlij. Još uvijek nevine žrtve komunističkog režima nastojimo prikazati kao slučajne popratne pojave oslobođanja. Svi su istinski vjernici i te kako Bulešićevi suvremenici, i to ne samo kronološki nego i vjerski i egzistencijalno.

Bulešićem nije moguće manipulirati

O osjećajima onih koji su pokušavali i pokušavaju opravdavati uboštvo Bulešića, pa i izmišljenim tezama, ne želim govoriti. I mislim da bi bilo dobro sve eventualne podijeljenosti koje ovaj događaj može izazvati ostaviti sada po strani. Svaki pokušaj politiziranja Bulešićeva proglašenja blaženim promašuje smisao svega. Pred nama je jednostavno lik jednog blaženika koji nas svojim životom i svjedočanstvom upućuje na činjenje dobra. Njegovo mučeništvo nije fanatizam. Fanatizam koristi i mržnju i nasilje kao sredstvo postizanja cilja. Bulešićevu mučeništvo daleko je od toga. Njegova nas riječ upućuje na zajedništvo, ne na podjele. Njegov nam je život primjer kako valja uvažavati i poštivati čak i neprijatelja i onoga tko nam nije sklon. Takav lik mora ostati u središtu pozornosti svakoga vjernika, prije i poslije događaja u Areni. Tko god bude događaj Bulešićeva proglašenja blaženim koristio u neke druge svrhe ili interesu, znači da želi ili sebi ili nekome drugome oprati ili ruke ili savjest. Njegovim likom i djelom nije moguće manipulirati. Istra će dobiti blaženika na tragu prvih istarskih mučenika koji su prije mnogo stoljeća obitavali na ovim prostorima. Mnogima ne znamo gdje su im grobovi. Neki od njih prikazani su na mozaiku u krstionici bazilike sv. Ivana Lateranskog u Rimu. Ovaj će mučenik i blaženik ostati s nama, u Istri, kao nadahnuće i poziv. To je ono najvažnije što nas čeka u Puli.

Bulešić kao branitelj vrijednosti

Bilo bi dobro kada bismo, u tom smislu, po istarskim crkvama počeli intenzivnije govoriti o Bulešiću. Slično bi trebali sus-

vnije progovoriti i vjeroučitelji u školama. Bulešić je umro u svojoj 27. godini života. Tko može mladim ljudima biti bolji i življiji primjer od njega? Možemo slobodno reći da događaj njegova proglašenja blaženim pada u vrijeme kada se dobar dio hrvatskog naroda suočava s rastućom relativizacijom nekih osnovnih vrijednosti na kojima su ovaj narod i njegovo društvo živjeli vjekovima. Zbog tih je vrijednosti Bulešić bio spreman podnijeti svaku žrtvu. O očuvanju vrijednosti ne možemo govoriti samo apstraktno. Potrebni su primjeri, živi primjeri ljudi koji su takve vrijednosti živjeli i branili pod svaku cijenu. Zato će događaj proglašenja u povijesnoj Areni oživjeti ne samo Bulešića nego i tolike druge likove iz istarske i hrvatske prošlosti koji vjerniku i svakom čovjeku dobre volje mogu zorno pokazati koji su prioriteti u čovjekovu životu koje neizostavno valja čuvati. I to je jako važno u ovim burnim vremenima. Zato moramo učiniti sve što je u našoj moći da što više ljudi dođe taj dan u Pulu, i što je još važnije, da događaj u Puli dožive kao festival vjere i dosljednosti kršćanskim i ljudskim načelima. Razumljivo je da svи nisu i neće biti na isti način oduševljeni tim događajem. I njih moramo poštivati ako želimo ići Bulešićevim stazama. Ipak, imamo valjda pravo nadati se da opet neće netko sve nas, u Areni i izvan nje, prozvati kako smo na putu u srednjovjekovni Bizant! U Hrvatskoj se i to može dogoditi.

Recital na temu Miroslava Bulešića

LANIŠĆE U nedjelju 12. svibnja, dan uoči rodendana sluge Božjega Miroslava Bulešića koji je rođen 13. svibnja 1920., u mjestu njegove pogibije, u Lanišću, mladež, župljani i članovi crkvenog pjevačkog zboru izveli su recital „OČE BUDI VOLJA TVOJA“. Igrokazom je prikazan životni put mučenika Miroslava Bulešića i događaji „krvave krizme“ kada je mučki ubijen prezvana vrata. Da podsjetimo, sluga Božji Miroslav Bulešić bio je mladi perspektivni istarski svećenik, podravnatelj pazinskog sjemeništa koji je ubijen, ‘in odium fidei’, iz mržnje prema vjeri, u Lanišću na dan podjele sakramenta svete potvrde 24. kolovoza 1947.

Igrokaz je napisao o. Ivo Peran, koji je od komunističkih vlasti bio osuđen na smrt, no presuda nije ostvarena. I za njega je pokrenut postupak proglašenja blaženim. Usljedila je sv. misa prigodom koje je troje djece primilo sakrament prve svete pričesti. Misu je predslavio domaći župnik vlc. Dalibor Pilekić, a pjevači župnog zabora otpjevali su starohrvatsku pučku misu, poznatu kao „laniška maša“. Lanišće je jedno od malobrojnih mesta gdje se uspjela

sačuvati tradicija pučkih crkvenih napjeva, a uz starohrvatsku pučku misu posebno je značajna i Vela večernja. „Miroslav Bulešić bio je neustrašiv Isusov svjedok u užasnim vremenima rata i porača“, istaknuo je župnik Pilekić u homiliji, te nastavio, „poput Stjepana iz današnjeg prvog čitanja, naš je Miroslav doživio strašan kraj. Okružila ih je bezumna mržnja i suludo ponašanje njihovih suvremenika. Stjepana su kamenovali njegovi sunarodnjaci vjerujući da na taj način brane izvorno židovstvo. Miroslava su u Lanišću ubili komunisti iz susjednih mjesta koji su vjerovali da na taj način brane narod od ‘vjere koja je opijum naroda’. Ipak, mržnja nije imala konačnu riječ. Stjepan i Miroslav dopustili su Isusu da iz njih ljubi i svoje neprijatelje. Posljedne riječi ove dvojice Isusovih svjedoka bile su: ‘Bože, oprosti im jer ne znaju što čine’, rekao je župnik. Cjelokupna svečanost posvećena je uspomeni našega budućega blaženika svećenika, sluge Božjeg Miroslava Bulešića, i početak je niza događaja ususret njegovu proglašenju blaženim koje očekujemo 28. rujna ove godine u pulskoj Areni. (G. K.)

Svećeničko ređenje u Puli

U subotu 8. lipnja na svečanoj misi ređenja u pulskoj prvostolnici, po rukama porečkog i pulskog ordinarija mons. Dražena Kutleša svećenički red primila su četiri kandidata iz pulskoga Biskupijskog misijskog sjemeništa Redemptoris Mater: Jurica Manzoni s otoka Krka, Roko Smokrović iz Zadra, Hector Bernardez Germade iz Španjolske i Carlos Arturo Fonseca Farfan iz Kolumbije.

Usvečanoj misi ređenja uz predslavitelja, mons. Kutlešu, koncelebrirali su: generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac, rektor pulskog sjemeništa preč. Piergiorgio De Angelis, pulski dekan preč. Milan Mužina, rektor neokatikumen-skog sjemeništa u Sarajevu preč. Michele Capasso i rektor tršćanskog sjemeništa mons. Janez Oberstar. U misi ređenja suslavilo je sedamdesetak svećenika iz Hrvatske i susjednih država te iz Španjolske i Kolumbije otkuda dolaze dva ređenika.

Biskup je u homiliji, obraćajući se novoređenicima, a oslanjajući se na dnevno evanđelje, napose istaknuo temeljne značajke „radnika u vinogradu Gospodnjem“. „Nemojte da vam zemaljsko zastre nebesko“, rekao je Biskup novozaređenim svećenicima govoreći o odlikama svećeničkog poziva jer, nastavio je, „tko se veže za zemaljska dobra, nikad ih ne može imati koliko želi, kad mu je najviše potrebno, ne mogu mu pomoći i ako ih je nezakonito stekao, savjest mu je pakao na zemlji. Nadalje, propovjednik se mora koncentrirati na svoje poslanje, a ne dopustiti da mu sporedne stvari odvraćaju pozornost od njegove misije“, rekao je mons. Kutleša. „Svaki Božji svećenik, nasljeđujući

Isusa Krista, mora biti glasonoša, mora onima koji slušaju poruku koju on prenosi, naviještati sigurnost. Isusov sljedbenik mora biti u stanju životom pokazati ono što riječima propovijeda, i riječi kršćanske istine pretočiti u djela kršćanske ljubavi jer sam nas Isus uči da se vjera sastoje od ljubavi. A o Božjoj ljubavi Isus nas poučava slikom pastirskog života o izgubljenoj ovci“, rekao je Biskup, te nastavio, „ljubav svećenika za povjerenou mu stado vjernika mora biti osobna, posvećena svakome ponaosob, strpljiva i puna razumijevanja, čak i za one koji se ponašaju nerazumno. Svećenikova ljubav, po uzoru na Božju, mora biti ljubav koja traži odlutale od Boga, ljubav koja se raduje povratku svakoga grešnika pod okrilje Božje ljubavi, to mora biti ljubav koja štiti, traži i spašava.“

Biskup je u nastavku upozorio novoređenike na neke opasnosti za kvalitetu svećeničkog poziva: propovjednik ne smije propovijedanjem izvlačiti svoju korist. „Cuti Božji glas predstavlja veliku odgovornost“, rekao je Biskup, „i zato će se od onih kojima je dana takva služba tražiti mnogo veća revnost nego od osta-

lih i, napisljeku, strašno je odbaciti Božji poziv.“ Naglasio je da ako čovjek prihvati obećanja, ona će postati njegova najveća slava, ali ako ih odbaci, jednog će dana to biti svjedočanstvo protiv njega. Kandidate za svećenički red u obredu ređenja predstavio je rektor De Angelis, a vicerektor iste institucije preč. Josip Kolega izrekao je pojašnjenja tijeka obreda.

Na kraju je mons. Kutleša čestitao novoređenicima i njihovim obiteljima i rekao da će se ova biskupija brinuti i za daljnju duhovnu izgradnju ovih mladih svećenika kako bi zaista bili na ponos i Biskupiji i svojim roditeljima. Svečanost je završila mlađomisničkim blagoslovom.

Pulsko sjemenište Redemptoris Mater osnovano je 1991. i s ovim je današnjim ređenicima sveukupno dalo 59 svećenika, od kojih je manji dio na službi u istarskim župama, a veći dio u drugim hrvatskim biskupijama i susjednim državama, ali i u najudaljenijim krajevima svijeta. (G. Krizman)

Tijelovska procesija u Puli

Svetkovina Tijelova u Puli je proslavljena misnim slavlјem i procesijom od Katedrale Uznesenja BDM do crkve sv. Antuna Padovanskog. Misno slavlje u pulskoj prvostolnici predstavio je ordinarij Kutleša u suslavljku sa svećenicima Dekanata. „Danas, o svetkovini Presvetog Tijela i Krv Kristove, na poseban način tražimo oproštenje naših grijeha vezanih uz svetu Euharistiju“, rekao je u uvodnom obraćanju mons. Kutleša.

Prije misnog slavlja prigodno razmatranje o Euharistiji, s povijesnim osvrtom izrekao je v.l. Joško Listeš, župnik župe Krista Spasitelja u Puli.

„Iako smo pri svakoj sv. misi dio euharistijske Tajne, koju ova svetkovina naglašava, vrlo često nismo svjesni veličine i značaja te Tajne za nas kršćane.

Bog se u povijesti Spasenja čovjeku otkriva stupnjevito, postupno, upravo kao što se djeci tijekom školovanja nova saznanja i zadaci daju postupno, prilagođeno njihovo mogućnosti shvaćanja.“

„Upravo poput Izraelaca u egipatskom sužanstvu i mi često u životu sanjamo samo med i mljeko, odnosno doći do onoga što želimo bez truda, no Isus želi da mi svojim trudom sudjelujemo u „preoblikovanju zrna u kruh“, da uložimo svoj napor u postizanju onoga što nam je potrebno jer samo ćemo tako doista znati cijeniti dostignuća, kako u drugim životnim domenama, tako i u samom procesu spoznaje Isusa Krista koji nam se u svetkovini Tijelova očituje na poseban način jer nas svojom žrtvom spašava iz grijeha“, naglasio je propovjednik.

„Današnjom procesijom iskazujemo svoju poniznost te tražimo od Boga milost i pomoć, prema riječima *vjerujem, ali pomozи mojoj nevjeri*, kako bismo s tom vjerom mogli uči u Kraljevstvo Božje“, zaključio je biskup.

Usljedio je svečani ophod s Presvetim preko Trga sv. Tome, Kandlerovom, Ulicom sv. Ivana i Škaljerovom do župne crkve sv. Antuna Padovanskog pri istoimenom samostanu gdje je održan blagoslov s Presvetim. U procesiji su djeca uobičajeno posipala latice cvjeća, a glazbene trenutke liturgije te procesiju pjevanjem su uveličali pjevači iz svih pulskih župa. (G. K.)

Šesto Biblijsko bdijenje

Upulskom samostanu sv. Franje od nedjelje 12. do petka 17. svibnja održano je šesto biblijsko bdijenje, koje se uobičajeno događa tijekom tjedna uoči svetkovine Duhova. 246 čitača iz Pulskog i okolnih dekanata tijekom pet je dana i noći i ove godine u jednom neprekinutom slijedu od korica do korica pročitalo Sveti pismo.

U Puli je tradicija biblijskog bdijenja započela 2008. godine kada je prvi put održano prema primjeru iz Velike Gorice gdje je prva takva inicijativa provedena još davne 2001. Od samog početka organizatori bdijenja u Puli na poziv su upućen pripadnicima drugih kršćanskih Crkava dobili otvorenost na suradnju pa stoga biblijsko bdijenje u Puli tijekom godina njeguje svoj ekumenski karakter. Tako su i ove godine, uz katoličke vjernike grada Pule i šire okolice, sudjelovali i pojedini pripadnici Srpske pravoslavne Crkve, Makedonske pravoslavne Crkve i Baptističke Crkve.

Kada se prije šest godina u Puli krenulo s tom inicijativom, nakana je bila, uz čašćenje Božje Riječi, tim projektom doprinijeti još boljem zajedništvu vjernika pulskih župa te pripadnika desetak zajednica i duhovnih pokreta koji djeluju na području južne Istre. Kao mjesto održavanja od početka je odabrana samostanska crkva sv. Franje koja nije župna crkva, a jurisdikcijski pripada pulskoj prвостолници. U duhu zajedništva i međuzupne suradnje, večernja misna slavlja tijekom bdijenja animiraju različiti župni zborovi gradskih i prigradskih župa, a i župnici se, prema mogućnostima, uobičajeno izmjenjuju u predvođenju misnih slavlja. Tako su ove godine misna slavlja predvodili oci franjevci Đuro Vuradin, Nikica Batista i Bernardin Filinić te vlč. Jeronim Jokić. Već se više godina u bdijenje uključuje i Biskupijsko misijsko sjemenište Redemptoris Mater; u utorak, trećeg dana bdijenja, misu je predvodio prefekt studija preč. Nikola Mladineo, a tog je dana tijekom mise nastupio bogoslovski zbor. Ostale dane misna slavlja animirali su zborovi pulskih župa sv. Josipa i Gospe od Mora, Zbor mladih sv. Franje te zbor župe sv. Flora Biskupa iz Loborike.

Pojedini su vjeroučitelji u bdijenje uključili i djecu pa su tijekom sati školskog vjeronauka dovodili učenike da sudjeluju u čitanju Biblije.

Misno slavlje zahvale za biblijsko bdijenje održano je u subotu 18. svibnja, pod predsjedanjem biskupa u miru Ivana Milovana. Predslavitelj je u homiliji istaknuo temeljnju važnost Svetoga pisma u životu Crkve, ali napose i u životu svakoga kršćanina. Propovjednik je posebice spomenuo mnogobrojne plodove čitanja Svetoga pisma.

„Riječ Božja donosi život duše, prepustiti se kroz Riječ u očinske ruke daje slobodu srca, Riječ Božja vodi na putu obraćenja, ona po Božjem milosrđu pročišćuje, otvara duše za sva zvanja, daje utjehu, donosi radost, pomaže vidjeti Istinu, vodi na putu ka svetosti i sjedinjuje čovjeka s Bogom“, naglasio je mons. Milovan. Tijekom mise simbolično je u trenutku prikaza darova, jedan bračni par donio do oltara Bibliju iz koje se čitalo tijekom bdijenja i knjigu dojmova. Po završetku misnog slavlja održan je tradicionalni pojedinačni blagoslov vjernika s Biblijama. Završnu riječ o ovogodišnjem bdijenju izrekla je članica Organizacijskog odbora Sanja Božac, a sve je zaključeno iznošenjem nekoliko osobnih svjedočanstava čitača te čitanjem nekoliko zapisa iz knjige dojmova. (D.B./G. K.)

Dojmovi odraslih sudionika

“Stručak svjedočanstava” iz Knjige dojmova: “U čitanju Biblije pronalazim odgovore na najvažnija životna pitanja: zašto sam rođen, zašto živim i kako živjeti za vječni život. Hvala Bogu mojemu.”

“Presretna sam što mogu čitati Sveti pismo, jako me nadahnjuje i snaži za daljnji život u vjeri.”

“Čovjek živi od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta! U njoj je život i spoznaja Boga živoga. U njoj je ljubav vječna. Hvala ti, Bože moj. Daruj mi svoga Duha.”

“Citajući Sveti pismo, osjećam da mi se duh obnavlja, duša mi kliče Abba - Oče. Ljubim te Gospodine, snago moja. Radujem se svim djelima tvojim, zahvaljujem da si Ti Bog koji svemu daje život.”

“Ni klecava koljena, ni suho grlo, ni lutanje srca, ništa me nije moglo odvojiti od čitanja Svetoga pisma - Biblije! Hvala ti, dragi Bože.”

Radost koju čitanje Božje Riječi stvara u srcima ljudi, zrcali se i u svjedočanstvima koja su svojim dječjim rukopisom zapisali učenici i učenice osnovne škole:

“Prvi put sam čitao i jako sam sretan.”

“Hvala ti, Bože, na predivnoj prilici da čitam Sveti pismo.”

“Drugi put čitam i bilo je fenomenalno. Slava Gospodinu Isusu.”

“Dragi Isuse, hvala što si mi dao hrabrost da čitam, nisam se tresao. Hvala!”

“Hvala ti što mogu svake godine doći na Biblijsko bdijenje. Jako volim tako ti dati počast. Veselim se da će doći i sljedeće godine.” (D. B. / G. K.)

IVAN LADIKA proslavio 100. rodendan

„Želin van puno sreće i zdravlja, da i vi dočekate velo starost, da vas Bog prati s dobrom pameti i dobre, u zdravlju do kraja života. Treba puno delat, puno molit, verovat va Boga, umjerenog jest, ne previše pit i ne pušit“, riječi su našeg slavljenika.

Ivan Ladika (Zvanić Ukov) rođen je 29. svibnja 1913. godine u zaseoku Petrići gdje je proveo djetinjstvo dok je njegov otac bio u Americi. S devet godina doselio se na Ukoviju, maleni zaseok u Dolenjoj Vasi, sa svojim roditeljima, majkom Ivanom i ocem Franjom koji su imali devetero djece. Četvero njih je živo. Sestra Marica i brat Franjo žive u Opatiji, najmlađa sestra Slavica u Australiji, a najstarija sestra Zora i brat Drago su pokojni. Tri sestre umrle su kao male s nekoliko mjeseci (Ema, Anita i Nevenka). Osnovnu školu, koja je tada imala pet razreda, pohađao je u Lupoglavi. Od trećeg razreda nastava se odvijala na talijanskom jeziku tako da je naučio talijanski jezik. Sakramente (krštenje, svečtu pričest i potvrdu) primio je u župnoj crkvi sv. Martina u Dolenjoj Vasi. Služio je

vojsku u Chietiju i Bariju u Italiji, a potom tri i pol godine na Sardiniji.

Sudjelovao je u radnoj akciji prilikom izgradnje željezničke pruge Lupoglav – Štalije (dobrovoljno), a nakon toga je godinu radio u rudniku u Raši na iskopu kamenog ugljena (prisilno). Godine 1956. oženio se Danicom Sergo, rođenom u susjednom zaseoku Mihelci. U tom braku 20. siječnja 1957. rođio mu se sin Boris. Boris je pohađao osnovnu školu u Lupoglavi, srednju u Rijeci i zaposlio se kao policajac. Oženio se s Irene rođ. Krbavac s kojom ima dvije kćeri, Morenu i Jasminu. Morena je diplomirana ekonomistica, a Jasmina je diplomirana teologinja. Boris je sada u mirovini. Ivanova supruga Danica preminula je 1996. godine.

U svom životu bavili su se stočarstvom i poljoprivredom, kopali su, kosili na ruke, orali volovima i kravama. Još i danas pomaže u čuvanju krava, skupljanju sijena i drugim poljoprivrednim poslovima. Staru obiteljsku kuću nadograđivao je kako bi stvorio ugodan dom za svoju obitelj. Tijekom života nije bolovao ni od kakvih težih bolesti, uvijek se dosta kretao i zdravo hranio. Voli jesti maneštru, kupus i repu. Dva je puta doživio prometnu nesreću vozeći traktor i jedva preživio, ali kako je on rekao, dragi Bog ga je spasio i čuvao na čemu mu uvijek zahvaljuje. Svake nedjelje i blagdana odlazio je i još uvijek rado ide

na svetu misu u župnu crkvu sv. Martina u Dolenju Vas. Blagdane je rado štovao i te dane nije radio teške poslove. Redovito prima sakrament isповijedi i svete pričesti.

Voli društvo i ples, do prije dvije godine svakog utorka sam je odlazio na sajam u Pazin, sada više ne ide sam. Rado se sjeća kako su nekada isli jedni drugima u posjet, igrali karte i plesali. Svako jutro i večer rado moli iz svog molitvenika „Oče, budi volja tvoja“. Voli čitati novine i gledati televiziju, posebno Dnevnik i Vijesti. Najdraži cvijet mu je karanfil jer lijepo miriše. Prošle je godine sa svojim sinom Borisom i Marijom Sergo propješačio s lakoćom 15 km od Ukovije do Bregi posjetiti nevjestine roditelje. Kad smo ga pitali za stoti rođendan, kako se veselio, ali je uvijek dodao „ako Bog da“.

Prije 50 godina obitelj je udomila Mariju Sergo koja nije imala svoju obitelj. Ona isto pomaže u poslovima i sada ima 80 godina.

Učenici 2. razreda OŠ Vladimira Nazora Pazin, PŠ Lupoglav (Leon B., Patrik, Damir Sebastian, Luka, Emilio, Leon, Luana, Jakov, Lana, Iva, Antonia, Anamaria, Leonardo, Kevin) zajedno s učiteljicom Irenom Demark sastavili su Ivanu Ladiki pjesmicu pod naslovom „Barba Zvanić“. Jednoga dana došli su mu u posjet i poklonili sliku koju su nacrtali i pjesmicu koju su napisali te napravili intervju sa Zvanićem. Tu donosim pjesmicu koja oslikava Ivanov život:

**Barba Zvanić je žvelt ko tić,
Ima sto let i niki mu ih ne more zet.
Voli škercat i plesat, z judi se frmat i
ćakulat.
Vajk je dobre volje, tako mu je
najbolje.
Sako nedejo veštit obuče i na mašo va
Dolenjo Vas gre.
Gore va koru sedi, na levo od popa
da ga bolje čuje, moli i sve lepo
zapošta.
Saki dan mora obed kuhan bit,
Maneštra, kapuz, repa, jota,**

i za zdravlje kakov mižolić popit.
 Po lete va hladu na Ukovije
 celi dan kravi čuva pa mu vreme brzo pasa.
 Kad je mlaji bi, s kampanjo se je bavi.
 Saki prvi torak je z mašino ša va Pazin na
 samanj,
 S prijateljun kumpanjan.
 Nikad se ne jadi, na grdo je pozabi.
 Svi ga doma jako tende.
 Judi ga štimajo, rada imajo,
 aš od sto let naš barba Zvanić
 je ko najveseleji mladić.

Došao je taj trenutak koji smo svi s radošću iščekivali 29. 5. 2013. godine, Zvanićev stoti rođendan. Taj dan su ga posjetili načelnik Općine Lupoglav Franko Baxa i njegovi djelatnici te predsjednik udruge umirovljenika podružnice Lupoglav Edo Krulčić i njegova supruga Zdenka. Donijeli su mu poklone i veliku tortu. Posjetila ga je i rodbina, zasvirala je i harmonika, a Zvanić je zaplesao sa svojom sestričnom. Naručili smo misu na blagdan Tijelova kako bismo Bogu zahvalili za djeda Ivana i proslavili njegov stoti rođendan zajedno s prijateljima, rođbinom i župljanimi naše župe i susjednih župa. Župnik Vladimir Brizić i župljani nakon mise uručili su mu zahvalnicu za svjedočanstvovjere i poklon sliku – ručni rad. Nakon mise svi su bili pozvani na druženje u obiteljsku kuću. U zahvalu Bogu za dar života i za stoti rođendan obitelj Ladika podigla je križ nedaleko obiteljske kuće koji je svećenik istoga dana blagoslovio.

Zvanić nam poručuje: „Želin van puno sreće i zdravlja, da i vi dočekate velo starost, da vas Bog prati s dobrom pameti i dobren zdravljvu do kraja života. Treba puno delat, puno molit, verovat va Boga, umjereni jest, ne previše pit i ne pušit.“ (Jasmina Ladika /L)

Porečkoj i Pulskoj biskupiji uručen Grb Grada Pazina

PAZIN Ove se godine obilježava stota obljetnica podizanja zgrade sjemeništa u kojoj danas djeluje Pazinski kolegij. Odlikovanje je u ime biskupije preuzeo generalni vikar biskupije mons. Vilim Grbac, koji je tom prilikom izjavio: „Kada se nagrada i plaketa Grada dodjeljuju djelatnostima i osobama iz ovakvih domena djelovanja, znak je to da se u toj sredini poštaju prave vrijednosti. Ova je nagrada ujedno i priznanje za rad i doprinos mnogih zasluznih ličnosti koje su tu djelovale: mons. Božo Milanović, mons. Josip Pavlišić, mons. Antun Hek te svakako treba naglasiti i slugu Božjeg Miroslava Bulešića, podravnatelja sjemeništa koji će u rujnu ove godine biti proglašen blaženim. Ova je nagrada uz priznanje za dosada učinjeno, ujedno poticaj i ohrabrenje za daljnja nastojanja u izgradnji kompetentnih i moralnih mlađih ljudi koji će svojim radom doprinijeti boljitu ovoga grada i šire.“

Zgrada sadašnjeg Pazinskog kolegija-klasične gimnazije izgrađena je 1913. – 1914. godine za smještaj učenika tada jedine hrvatske gimnazije u Pazinu. Na kraju Drugog svjetskog rata zgrada je vraćena u crkveno vlasništvo i u njoj je u prosincu 1945. otvoreno Biskupsko sjemenište s hrvatskom klasičnom gimnazijom, koje je zbog smanjenog broja učenika zatvoren 1980. godine. U proljeće 1992. godine porečko-pulski biskup mons. Antun Bogetić zadužio je Antuna Heka da se prihvati zadatka osnivanja škole. Tadašnji predsjednik Franjo Tuđman je 31. siječnja 1993. posjetio zgradu i zajedno s porečko-pulskim biskupom mons. Bogetićem potpisao povelju o početku obnove zgrade. Dana 15. rujna 1993. godine započela je prva školska godina, a 25. rujna upriličeno je svećano službeno otvaranje. Tako je započeo rad nove ustanove pod zaštitom sv. Josipa uz Božji blagoslov.

Svoj dan Pazin obilježava 2. lipnja, kao dan prvog spomena kaštela

Pazin u darovnici cara Otona II. 983. godine. A u prigodi 1030. rođendana Pazina gradsko odlikovanje primio je i jedan član prezbiterija istarske Crkve: mons. Ivan Bartolić dobio je Plaketu grada Pazina kao priznanje za dugogodišnji i predani pastoralni rad i učinjena dobra u promicanju i razvoju tolerancije te napore u obnovi i očuvanju crkvenih objekata.

Mons. Bartolić, prepozit Katedralnog stolnog Kaptola sv. Maura u Poreču, ove je godine u veljači, u svojoj 92. godini, otišao u zasluženu mirovinu. Do umirovljenja je 31 godinu bio župnik u Lindaru, nedaleko Pazina. Uz mnoge druge službe, obnašao je i dužnosti u pazinskom Biskupskom sjemeništu u kojem je kao nastavnik, generalni prefekt i ravnatelj odgojio mnoge generacije svećenika i intelektualaca koji su u svojim profesijama doprinijeli boljitu ovih krajeva.

Mons Bartolić je vrstan glazbenik, on je autor poznate Bartolićeve mise, jedne od zasigurno najizvođenijih misa na ovom području. Rođen je u Karlobagi 1921., zaređen je u Pordenoneu, u Italiji 1945., a tijekom službe upravljao je župama Sv. Ivan od Šterene, Muntarilj, Karojoba, Labin, Tinjan, Pazin i Lindar. S obzirom da zbog zdravstvenih razloga mons. Bartolić nije bio u mogućnosti osobno nazočiti svečanoj dodjeli, plaketu je u njegovo ime preuzeo Vinko Stihović. Tom je prigodom pročitano pismo zahvale koje je laureat uputio gradskom poglavarnstvu, ali i drugima, naglasivši zahvalnost za uručenu plaketu: „Drago mi je da je moj dugogodišnji duhovni rad na pazinskom području zapažen te da mi je ovo priznanje uručeno za sve ono kulturno i plemenito što sam s ljubavlju i poštovanjem činio prema svim našim ljudima s kojima sam živio i među kojima sam kao svećenik djelovao sve do zadnjih snaga po načelima svog svećeničkog poziva“, rekao je mons. Bartolić. (G.Krizman)

IZABELI S LJUBAVLJU

TRVIŽ U prepunoj crkvi BDM od Krunice u Trvižu 02.lipnja 2013. održan je oproštajni koncert župnog zbara od njihove voditeljice i dirigentice Izabele Dagostin koja svoj životni put nastavlja izvan granica Domovine. Osim župnog zbara nastupili su i solisti, te vokalne skupine, dječji zbor „Angelus“ i muška klapa „Teran“, kojima je Izabela bila voditeljica. U prvom djelu župni zbor izveo je tri skladbe: Ave Maria (J.Arcadelt), Agnus Dei (Dave i Jean Perry) i Lijepa si Marijo (stari napjev). Slijedio je Largo (G. F. Handel) u izvodbi Miljenka Ladavca uz pratnju Tonija Brajkovića. Sa solo točkom na gitari predstavio se Ivan Berton. Il mio ben quando verra (Giovanni Paisiello) skladba je koju je izvela Karmen Kraljević uz pratnju vlč. Rudija Korace. Panis Angelicus izveli su Miljenko Ladavac i Izabela Dagostin uz pratnju Tonija Brajkovića. Dječji zbor ANGELUS predstavio se s dvije skladbe: O ljubavi ja pjevam i Učitelju gdje stanuje. Treći dio ovog koncerta bio je rezerviran je za vrsne skladatelje i ulomke iz njihovih opera. Slušali smo Va pensiero, La vergine degli angeli i I lombardi od G.Verdijsa. I za kraj slijedilo je finale iz opere „Nikola Šubić Zrinski“ U boj, u boj, Ivana pl.Žajca a nakon toga klapa Teran izvela je: Milost, Ne diraj moju ljubav i Još ne mogu pristat volit. Jalta, Jalta bila je zadnja skladba službenog dijela koncerta u izvedbi župnog zbara. Uz prigodne darove, knjiga o Hrvatskoj i klapski CD, od voditeljice se u ime klape Teran oprostio Nenad Mrak, a prigodne riječi uputio je župnik vlč. Ante Žufić. Večerašnji je koncert jedno glazbeno HVALA našoj voditeljici i dirigentici Izabeli Dago-

stin za sve zbarske pjesme i orguljske skladbe koje su ispunjale ovu našu župnu crkvu i pro-nosile glas ovoga zbara i mesta po mnogim župama diljem Istre, u Zagrebu i drugdje. Ovaj je zbor 2011. proslavio 100 godina postojanja. Ti si svoje prve glazbene rečenice počela sricati kod našeg dugogodišnjeg orguljaša Danila Percića prije 20-tak godina. Kako si glazbeno sazrijevala okupljala si oko sebe svoje prijateljice i kolegice, od 2001. poznate kao ŽVS „Kadence“, okupljeni su i najmlađi u Dječiji zbor „Angelus“. Bla si i prva umjetnička voditeljica klape „Teran“. Nosivi dio svih tih vokalnih skupina međusobno povezanih bio je i ostao župni zbor „BDM od Krunice“, taj naš vitalni 100 godišnjak, točnije u 102 godini postojanja. Okupljali su se oko tebe i naši mladi orguljaši Anja Vitulić, Ivan Miškulin, Ines Percić, Toni Brajković. Za sve lijepе trenutke koje si podarila župe, vjernici naše župe pripremili su dar u kojem je jedno ve-

liko HVALA upućeno tebi i misao naslovljena na plakatu „IZABELI S LJUBAVLJU“, riječi su kojima se u ime župe, uz dar koji je bio mala biblioteka, križ i slika Majke Božje s djetetom, od voditeljice oprostio Željko Mrak. *Fala i Kraljice svete Krunice* završne su pjesme kojima je zbor rekao svoje hvala voditeljici a zatim se slavlje uz prigodni domjenak preselilo u vjeroučaru dvoranu i na središnji trg u Trvižu (Ž. M.)

SV. FLORIJAN - ZAŠTITNIK VATROGASACA

Mimohod i sveta misa za vatrogasce

BUJE U organizaciji DVD Buje svečano je proslavljen sv. Florijan, zaštitnik vatrogasaca. U svečanoj procesiji od središta grada do župne crkve sudjelovali su predstavnici tridesetak dobrovoljnih vatrogasnih društava iz Istre i Slovenije, predvođeni Limenom glazbom ZT Buje. Nakon mimohoda ulicama Buja sudionici svečanosti sudjelovali su na

svečanom misnom slavlju koje je predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša zajedno s osam svećenika iz bujske i okolnih župa. U svom obraćanju biskup Kutleša je naglasio mučeništvo sv. Florijana iz čega treba izvlačiti pouke i slijediti njegov put vjere. Slaveći svog zaštitnika bujski vatrogasci uz pomoć kolega iz Sečovlja i ove su godine priredili veliku vatrogasnú zabavu.

U dvije večeri nastupili su grupe Bukaleta i Night Express band, te popularna klapa Sv. Florijan i Koktelsi. Velika vatrogasná zaba-vava počela je dječjim radionicama, najmlađe iz bujskih vrtića zabavljao je mađioničar, a odrasli vatrogasci su sugrađanima pokazali svoje vještine i opremu. (Luka Jelavić)

17. Festival „Iskrice“

u znaku Miroslava Bulešića

Usubotu 11. svibnja u Vodnjanu je održan 17. Dječji festival duhovne glazbe „Iskrice“, ove godine pod geslom „Mučenik, svjedok Božji“, tema s ovogodišnjim proglašenjem blaženim služe Božjeg Miroslava Bulešića.

Titulu pobjednika osvojili su mali pjevači zbora „Angeli Bianchi“ iz Talijanske osnovne škole „Edmondo de Amicis“ iz Buja novom skladbom „Ljubite jedni druge“. Tekst i glazbu pobjedničke pjesme napisala je voditeljica zbora Vesna Jugovac Pavlović, a aranžman Mauro Giorgi.

Sudjelovalo je sveukupno oko 250 djece, tri župna zbora i pet zborova osnovnih škola s istarskog područja.

U kategoriji poznatih skladbi u izvedbi župnih zborova drugu nagradu dobio je zbor „Krijesnice“ iz župe sv. Nikole iz Pazina pjesmom „Znak pobjede“, a prvu nagradu osvojio je zbor „Egidije Bulešić“ iz župe sv. Blaža u Vodnjanu pjesmom „Duhu Svetomu“.

U kategoriji poznatih skladbi u izvedbi školskih zborova treću nagradu osvojila je vokalna skupina Osnovne škole Vladimira

Nazora iz Pazina pjesmom „O hvala Tebi, Bože“, drugu nagradu zbor „Barbanski tići i Kanfanarci“ iz Osnovne škole „Jure Filipović“ u Barbanu i Osnovne škole Petra Studenca u Kanfanaru pjesmom „Zajedno u Kristu“ i prva nagrada pripala je zboru Osnovne škole Vodnjan za pjesmu „Velik si“.

Nagradu za najbolji tekst dobila je nova skladba „O dobri Isuse“ u izvedbi Zbora „Marijine zvjezdice“ iz župe Sv. Petra u Šumi, autorica nagrađenog teksta je mala solistica u zboru Emili Jurman. Nagradu za najbolju glazbu dobila je pobjednička pjesma „Ljubite jedni druge“ zbora „Angeli Bianchi“, a za najbolji aranžman nagrađena je pjesma „Velik si“, u izvedbi zbora Osnovne Škole Vodnjan, aranžman je napisala voditeljica zbora Emanuela Pinzan Chivalon.

Program je započeo Pozdravom dječjim zborovima u župnoj crkvi sv. Blaža te blagoslovom s Presvetim. Usljedio je mimohod od crkve do Doma mlađih. Naime, Festival se uobičajeno održava na glavnem vodnjanskem trgu, no ove godine

zbog mogućnosti kiše preseljen je u zatvoreni prostor.

U ime organizatora okupljenima se obratila predsjednica Hrvatskog katoličkog zbora „Mi“ Osnovne zajednice Vodnjan Dragica Zadnik, zatim gradonačelnik Vodnjana Claudio Vitasović te u ime Biskupije Porečke i Pulsko biskup u miru mons. Ivan Milovan koji je službeno otvorio Festival. Goste i sudionike su programom vodili Adrijana Orlić i Miroslav Jemrić. Festival je održan pod pokroviteljstvom biskupije porečke i pulske, Grada Vodnjana te Istarske županije. Nakon natjecateljskog dijela uslijedio je revijalni dio tijekom kojeg je ponovno nastupio vodnjanski dječji župni zbor „Egidije Bulešić“. Nakon podjele nagrada okupljenima se obratio župnik domaćim vlč. Marijan Jelenić koji je podsjetio kako je prvi poticaj za organiziranje Iskrice bila figura Egidija Bulešića, mladića iz Pule, časnog služe Božjeg koji je umro na glasu svetosti u dobi od 24 godine, i za kojeg se u Italiji vodi proces za proglašenje blaženim. (G. Krizman)

Svetvinčenat

ŽUPA SV. VINKA MUČENIKA

 TOMISLAV MILOHANIĆ

Preteća je današnjeg naselja Svetvinčenat stara benediktinska opatija koja je utemeljena krajem VIII. ili početkom IX. stoljeća, pod franačkom vlašću. Opatija se spominje 1024. ili 1124. g. u ispravi o utvrđivanju granica između imanja opatije Sveti Vincent i barbanskog i gočanskog teritorija. U XII. st. imanje benediktinske opatije dobilo je status župe.

Sakralni objekti i kulturna baština

Na području župe danas ima osam crkava, od kojih je pet u samom mjestu. U župnoj crkvi Uznesenja BDM štuje se tijelo svete Viktorije koje je 1669. preneseno iz Rima u Svetvinčenat. U crkvi se od 1997. nalazi grobnica sluge Božjega Miroslava Bulešića, a prije toga od 1958. do 1997. njegovo je tijelo bilo sahranjeno u kamenom grobu ispred nekadašnje župne crkve svetog Vincenta (Vinka) Mučenika na mjesnom groblju. Ovo je i najstarija crkva koja datira u 1178. godinu. Crkva svetog Antuna Opata izgrađena u XIV. stoljeću u pučkom gotičkom slogu krasi savičentsku placu (kako kažu mještani). Crkva svetog Roka Priznavaoca u sjeverozapadnom dijelu Svetvinčenta izgrađena je 1621. po narudžbi Bratovštine bičevalaca svetog Roka. Na zidovima crkve svete Katarine, đevice i mučenice, urezane su glagoljičke inskripcije iz XV. i XVI. stoljeća. Na teritoriju župe, u naselju Režanci, nalazi se crkva svetog Germana iz XII. stoljeća, a usred

mjesta Smoljanci crkva BDM od Zdravljia. Crkva Blažene Djevice Marije „od trih kunfini“, nedaleko sela Boškari, izgrađena je u XVII. st., a prema predaji, postojala je u doba prvoga vala hrvatskog doseljavanja u VII. stoljeću. Posljednjih godina puno se radi na obnovi sakralnih objekata u župi, u čemu značajno pomaže Općina. Župna crkva obnovljena je 2007. kada se u župi slavila 70. obljetnica smrti sluge Božjega Miroslava Bulešića. Obnovljena je, kao i crkva na groblju, uz pomoć Biskupije.

U župnom arhivu čuvaju se Svetvinčentski statut iz 1520. te bratovštinske knjige i spisi. Od matičnih knjiga ističe se knjiga krštenih s upisima od 1568. do 1588. koja se smatra jednom od najstarijih matica ove vrste u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Od 1997. u kući nalazi se memorijalna zbirka sluge Božjega don Mira. Zbirka sakralne umjetnosti otvorena je 2000. godine i smještena je u sakristiji župne crkve.

Naselja u župi: Bibići, Bijažići, Bokordići, Boškari, Brhanići, Bričanci, Čabrunići, Foli, Frlini, Krančići, Krase, Krsani, Pajkovići, Pekici, Peresiji, Pusti, Pustijanci, Rapanji, Režanci, Salambati, Smoljanci, Svetvinčenat, Šikuti, Štokovci, Vidulini.

Prema crkvenoj statistici prošle godine bila su 1683 župljana u 455 obitelji, od toga 1600 katolika. Polaznika vjeronauka 2011. godine: školski vjeronauk 78 i župni 25. Još je nekoliko pokazatelja tijekom posljednjih četiriju godina (2009., 2010., 2011., 2012.): krštenih (18, 13, 19, 20); vjenčanih parova

(7, 9, 14, 15); crkveno pokopanih (19, 26, 30, 26); prvopričešnika (12, 13, 6, 12); krizmanika (28, -, 17, -).

Duhovna zvanja – odjek sluge Božjega Mira

U župi, u Režancima, rođen je mons. Ivan Milovan, ali i još osam svećenika pa ga s pravom nazivaju 'Mali Vatikan'. Danas, kao i u prošlosti, u župi se njeguje velika ljubav i poštivanje prema svećenicima. Vidjelo se to na djelu u ljubavi i odanosti prema mladom Ljubomiru Biliću dok je prolazio kalvarijom svoje bolesti i trpljenja. Ta nesebična ljubav našla je svoj žarki izraz i u ljubavi prema njegovoj majci s kojom su župljeni bili u stalnom kontaktu, a i danas ju posjećuju. U relativno kratko vrijeme izmijenila su se tri mладa župnika: don Ljubo, don Stipe Galo, don Rikardo, godinu i pol u župi. Svima je to bila i prva župa pastoralnog poslanja, na neki otajstveni način pripremajući župu na veliki događaj proglašenja blaženim sina ove župe, mučenika za vjeru, koji je tako mlađ, s dvadeset sedam godina, sazrio za nebo. Župnici, prijašnji i sadašnji, sijači su vjere u župi, a i svojevrsni okidač za novi žar vjere i za duhovni procvat koji na najbolji način priprema tlo za proglašenje blaženim don Mira Bulešića. Kako se približava dan proglašenja blaženim sluge Božjega don Mira Bulešića, sve su češći posjeti i molitve na njegovu grobu u savičentskoj župnoj crkvi, gdje je 11. 4. 1943. slavio svoju Mladu misu.

U SAVIČENSKOJ CRIKVI 11. AVRILA LITA GOSPODNEGA 1943.

Na ten oltaru cilega je sebe da
U savičenskoj crkvi
Božji ugodnik Miro Isusov preteja
Mučenik Isukrstov na pragu
proslavljenja
Samo priko kalvarije dojde se do
spasenja
Na ten oltaru Duh Sveti ga obasja
U savičenskoj crkvi
Bojži sluga Miro samo je za Boga zna
Zagrnen i zagrjen svitlobon
Njigovega duha
U dimbini žejan nebeskega Kruha
Na ten se oltaru zavitova:
Dojdi krajestvo Tvoje,
budi voja Tvoja!
U savičenskoj crkvi
Don Miro nebeski sebe je cilega da
Okupan proljenon krvi
Isuskrstovon za nas
Dobro je čutija i zna da samo uzgora
Dohaža Bojža milos i spas!

Svećenici Biskupije, zajedno sa svojim biskupom, o obljetnici smrti sluge Božjega (24. 8.) sastaju se bilo u Lanišću ili u Svetvinčentu u župnoj crkvi uz njegove zemne ostatke. Sve više vjernika dolazi na njegov grob, hodočaste, mole se za svoje potrebe u očekivanju skorog proglašenja blaženim, krajem rujna ove godine.

U rijeku Božje milosti svojim mladenačkim žarom i duhovnom poletnošću ugrađuje se današnji župnik vlč. Rikardo Lekaj, koji svjedoči. „Veliki je dar i Gospodinova milost da sam župnik jedne prekrasne župe, župe gdje se živjela jedna tradicija, ali ne samo tradicija nego se živjela vjera, i to se vidi po plodovima. Prvo, najveći dar koji je Gospodin dao ovoj mjesnoj crkvi istarskoj, a posebno ovoj župi, jest sluga Božji, naš mučenik, don Miroslav Bulešić. I nakon njegova mučeništva i krvi koja se prolila u Lanišću – plodovi zvanja. Toliko zvanja, toliko svećenika, među njima i biskup Milovan. Za mene je to velika radost. Puno su prijašnji župnici dali za ovu župu. Znam pokojnog župnika Ljuba koji je ovdje djelovao osam godina, vlč. Stipe, vlč. Jordan, svi su puno činili. Oni su stavili dobre temelje, obrađivali su zemlju. Sad i ja pokušavam obrađivati i sijati. Kao što kaže evangelist: *Izide sijač sijati*, trudeći se svojim životom, primjerom, svjedočiti Isusa Krista.“

Caritas – činiti djela ljubavi

U župi postoji jedna aktivna skupina Caritasa koja čini djela ljubavi, gdje se u duhovnoj interakciji isprepliću molitva i akcija. Ona je jedan uzoran primjer kako raditi i djelovati. Roža Perković, dugogodišnja umirovljenica, voditeljica je župnog Caritasa u dva mandata, zamjenica je Marinela Obrovac, blagajnica Enriketa Pustijanac i zapisničarka Barbara Milovan. Djelovanje

župnog Caritasa započelo je 2001. godine. Imma trinaest aktivnih članova s mandatom do Duhova 2014. Zajedno sa župom Juršići dogovaraju i zajedno idu u akciju. Do sredstava dolaze na razne načine: župna kasica u crkvi, donacije vjernika, pečenje i prodaja kolača u došašcu i korizmi, bonovi za Božić i za Uskrs. Nisu aktivni samo u dijeljenju hrane, bonova, nego posebno u posjećivanju bolesnih i nemoćnih. Imaju posebnu akciju pred Božić kada se dogovore koga treba posjetiti. Posjetili su 28 potrebitih, a svaki član Caritasa dobio je popis koga treba posjetiti. Uvijek izaberi tako da ide onaj član Caritasa koji je najbliži bolesniku, da može s njim razgovarati. „To naše druženje s potrebitima zna trajati i 3 – 4 sata“, svjedoči Roža Perković. „Za mene je to posebna milost. Kad dodeš kod nekoga, kad ti na kraju reče: *A kad ćeš opet dojti?* To je nešto posebno. Ti nas ljudi tako lijepo primaju, dočekaju, onoliko koliko mogu

REPORTAŽA

biti uključeni, koliko mogu razgovarati. Toliko te s puno srca prime. Članovi Caritasa trude se ići ususret čovjeku; ne mu pomoći samo materijalno, nego ići ususret čovjeku i dati svoje vrijeme. Posjećujemo i naše župljane koji ne žive ovdje nego po domovima za starije osobe. Svugdje gdje dođemo, mi ne nosimo neke vrijednosti, nego neku sitnicu. Oni nisu potrebni ni materijalno ni financijski, ali su potrebni nas, nas koji smo živi članovi Crkve, da dođeš do nekoga, da ga zagriš, da ga poljubiš. Da zna kako netko vodi računa o njemu. Čari su karitativnog rada razgovori s bolesnicima i nemoćima kojima nije potrebna financijska ni materijalna pomoć, već topla i lijepa riječ, gdje oni uvide da nisu zaboravljeni. Jedna je gospođa rekla da je za nju Uskrs kad mi dođemo.“ Od aktivnosti izdvajaju: novčanu pomoć obiteljima u župi, samohranim roditeljima, obiteljima s više djece, obiteljima s djecom s posebnim potrebama, prodaja karata za humanitarni koncert, posjećivanje korisnika domova za starije i nemoćne. Posjet u domovima tradicija je otkad je formiran Caritas. Suradnja je s Općinom dobra i često nastupaju zajednički, pogotovo ako je potrebna financijska pomoć.

Mladi su cvijeće i plodovi

Vjeroučiteljica Ivana Žagrić radi u školi u Svetvinčentu i Juršićima. Rad s mladima vrlo je zahtjevan, kaže ona. Mladi puno traže, pogotovo mladi danas. Ali, s druge strane, rad s mladima daje puno radošti. Svake godine imaju u župi prvu svetu pričest (ove godine 5. svibnja), a svake druge svetu potvrdu (23. lipnja). Mladi nakon krizme ostaju u nekim zajednicama, poput KUMI-ja, neokatekumena, molitvene zajednice, npr. Mihael. Župnu katehezu za krizmanike vodi župnik, a za pravopričesnike pomaže mu vjeroučiteljica Ivana. To je prilika za okupljati mlade. Vlč. Rikardo vjeruje da će od tih dvadesetak krizmanika formirati zajednicu mladih s

kojom će nastaviti raditi nakon krizme. U župi imaju ministrantsku skupinu od 11 ministranata i 5 pravopričesnika, ukupno šesnaest ministranata. Desetak ih je aktivno svaku nedjelju. Karla Pajković, ministrantica i čitačica, kaže da voli služiti Isusu; osjeća se sigurno i ispunjeno. „Ponosna sam i jako sretna što tu dolazi puno vjernika, puno mladih i što mogu moliti i svjedociti“, ističe Karla. Prošle godine organiziran je za ministrante izlet na Lošinj, a ove godine, 17. lipnja, domaćini su biskupijskog susreta ministranata. Marinela Obrovac član je Župnog vijeća, župni ekonom, član Caritasa i voditelj skupine čitača u kojoj ima 8 odraslih i 6 djece. Nastoje uključiti pogotovo krizmanike da na taj način budu aktivni i nakon krizme.

Molitveno-karizmatska zajednica pod zaštitom sluge Božjega Miroslava Bulešića

Ulazeći u potkožno tkivo župe Svetvinčenat, putnik namjernik uočava da tu postoje male grupe, zajednice, neke obitelji koje aktivnije žive vjeru i koje su pozvane biti svjetlo onima koji to ne žive ili su samo tradicionalni kršćani. Ta zajednica obitelji, vjernika trudi se intenzivno živjeti s Kristom. U tu svrhu osnovana je u listopadu prošle godine molitveno-karizmatska zajednica pod zaštitom sluge Božjega Miroslava Bulešića. Susreti proteknu uz duhovnu pjesmu, sviranje gitare, a temelj je tumačenje Božje Riječi, lomljenje Riječi. Razmatraju ono što čitaju u iskustvu i osobnoj molitvi, zahvali, potrebi župe, molitvi za duhovna zvana. „Mi koji dolazimo u tu zajednicu želimo biti to žestoko svjetlo koje će zapaliti one vjernike

kod kojih se vjera počela gasiti. Imamo dar i milost da imamo takve vjernike koji se trude to ulje sačuvati i još više ulijevati to ulje da vjera raste, da budu zaista svjedoci“, radosno svjedoči vlč. Rikardo. Molitvena zajednica ima četrdesetak članova koji dolaze iz cijelog Rovinjskog dekanata. Bila je i prije jedna manja grupa župljana koja se okupljala dva puta tjedno i razmatrala Božju riječ. Zahvaljujući toj maloj grupi koju je vlč. Rikardo našao kad je došao na župu potaklo se okupljanje molitvene zajednice vjernika iz župe i dekanata. Dobili su mladoga župnika koji ima iskustvo rada s molitvenom zajednicom mladih iz Rovinja kad je tamo bio župni kapelan, a koji je bio otvoren da se i tu osnuje zajednica. „Župnik i vjernici, najprije s Duhom Svetim, osnovali smo molitvenu zajednicu gdje polako rastemo u vjeri, u živoj vjeri, težeći za osobnim susretom s Gospodinom, da onda mi takvi, osnaženi, s osobnim iskustvom možemo prenijeti drugima. Bez vlastitog iskustva ne možeš drugome posvjedočiti“, ističe Ivan Milovan iz sela Čabrunići. Kako dalje kaže Milovan, sjeme je bilo posijano prije više godina. Okupili su se većinom članovi koji su prošli razne duhovne seminare. „Bili smo kao uspavani jer se ništa nije događalo. Sad smo u toj fazi da otkrivamo sebe ča smo i kakvi smo. Kako smo maleni, grešni, kako nismo postojani, kako svaki dan padamo u iste probleme. Jedan drugoga svojim svjedočanstvom potičemo da rastemo u krepotima, poniznosti, strahu Božjem, postojanosti, pobožnosti, itd., da bismo mogli primiti darove Duha Svetoga koji bi nam bili na korist za izgradnju Crkve“, zaključuje Ivan.

Crkveni mješoviti zbor – blagdan pjesme

Jedna od prvih članica crkvenog zbora koji se počeo okupljati pred 25 godina, za župnikovanja vlč. Rovisa, jest Ljubica Čekada. Na početku, kao studentica glazbe, orgulje je počela svirati Ingrid Pustijanac. Naslijedila ju je današnja voditeljica zpora Kristina Puh koja je magistrirala glazbu u Beču. Svirala je od svoje dvanaeste godine, a sa 17 godina počela je voditi zbor. Još su dva orguljaša: Sandro Cerovac i Antun Perković. Danas zbor ima dvadesetak članova, a među njima je čak 7 mladih muških glasova. Nisu to samo članovi koji vole pjevati, nego su to aktivni članovi Crkve. Nikad nije misa *a capella*, uvijek je misno slavlje uzveličano glazbom. Kako iz punog srca izlazi žarka molitva, tako i iz punog srca izlazi žarka pjesma, posvjedočila je Roža svoju radost slušanja zpora na misi. Svake godine zbor sudjeluje na dekanatskom susretu zborova zajedno s Porečkim i Rovinjskim dekanatom.

Sakristanka i Župno pastoralno vijeće

Ljubicu Čekada župljani znaju nazivati sakristanku; članica je Caritasa od početka devedesetih, čitačica i dugo godina članica Župnog pastoralnog vijeća. Živi na trgu u blizini crkve preko trideset godina. Uvijek je na usluzi župnicima. Preuzela je čišćenje crkve prije trinaest godina, brine o urednosti sakralnog prostora i da ga uvijek krasiti svježe cvijeće. „Ja sam jako sretna kad danas vidim mlade obitelji koje zajedno dolaze na sv. misu“, svjedoči danas Ljubica. A mladi župnik Rikardo upoznaje nas kako funkcioniра Župno pastoralno vijeće. „Mi kao članovi Župnog pastoralnog vijeća ne radimo samo na izgradnji, obnovi materijalnog nego u obnovi žive zajednice. Danas Vijeće čine pojednici s kojima mogu duhovno surađivati, pastoralno raditi. Ja znam kako župa diše i tko će se gdje moći angažirati, dati svoj najbolji dio. Ima skupina ljudi koji možda nisu u Vijeću, ali su aktivni dio ove župne zajednice, daju se pastoralu. Mi se svake nedjelje sastajemo ispred crkve, uz kavu raspravljamo koje su potrebe, što ćemo dalje. Dogovaramo kao raditi na svim poljima, kako s mladima. Stalna je komunikacija sa župljanim gdje župnik osluškuje i traži savjet od suradnika koji pomažu. Mi se kao vijeće, suradnici, sastajemo u hodu. Postoji stalna komunikacija s aktivnim župljanim. Svi se uzajamno isprepliću u župnim aktivnostima. Mi smo stalno zajedno, ne samo nedjeljom. Po principu: manje forme – više sadržaja.“

A o poslanju svećenika i o sadašnjem milosnom trenutku, kairosu, vlč. Rikardo svjedoči: „Zaista je to jedan veliki dar da me Gospodin ovdje postavio po zagovoru sluge Božjega Miroslava Bulešića. Ja vjerujem da je tako bilo. Što se tiče župe, a što primjećujem, svaki je čovjek žedan, gladan Gospodina. Često nisu svjesni da su gladni toga. U toj žedi i gladi možda ga traže negdje drugdje. Ono što sam primijetio kao svećenik, milosni je trenutak blagoslov obitelji koji se ne obavlja onako samo da se obavi, nego se to zna produžiti. To je trenutak navještaja Radosne vijesti. Slušati ljudske probleme, možda onoga koji ne dolazi. Netko će se otvoriti, netko će se ispovjediti. Doživio sam da su se ljudi ispovjedili nakon trideset godina. Ja tako upoznajem župu, u susretima s ljudima, u blagoslovu kuća. Na nama je župnicima, svećenicima, aktivnim vjernicima, doći do tih obitelji, navještati im Radosnu vijest, da znaju čega su žedni i gladni, Isusa Krista. Toliko imamo obitelji koje zajedno redovito mole Krunicu, ne idu bez blagoslova spavati, u školu bez blagoslova. Imamo toliko malih zajednica Crkve, tih malih zajednica koje svijetle; to su naše obitelji koje se trude živjeti vjeru, i ja sam, kao župnik, uz njihovu pomoć, pozvan u srcima zapaliti ljubav Isusa Krista.“

Zanima me kakav ćeš izaći

Osvrt na pučke misije u Labinu Donjem

Na misijskom križu župe Majke Božje Fatimske označeni su ovi datumi: 5. – 13. 5. 1962.; 1. – 13. 5. 1964.; 5. – 12. 10. 2003. i 5. – 12. 5. 2013. po kojima se vidi da su pučke misije održavane pred blagdan Gospe Fatimske (13. 5.), osim predzadnjih, koje su bile pred blagdan sv. Franje, koji se slavi (4. 10.), u čiju je čast crkva sagrađena i 18. 8. 1943. posvećena. Ove se godine navršava 70. obljetnica izgradnje crkve tako da misije imaju višestruki značaj!

Misije su prema zamisli župnika bile tradicionalnog karaktera. Kako je u ovoj crkvi živa pučka pobožnost, župnik je htio osvijestiti izvornost i temeljnu duhovnost svake pobožnosti jer se uslijed miješanja različitih običaja i donošenja „novih starih“ pobožnosti stvara jedno nerazumljivo gomilanje pobožnosti po načelu da se „ne zna odakle što dolazi, ni zašto tako“ – važno je da se moli.

Misije je vodio isusovac iz Opatije o. Zvonko Vlah. On ih je naznačio kao osmodnevno hodočašće župe u duhu. Riječju i osobnim primjerom pokazao je kako moliti te ukazao na bit molitve: „Ne zanima me hoćeš li imati ruke – u molitvi – raširene ili prekrizene na prsima, sklopljene ili iza leđa, bacati se na tlo ili klečati, stajati ili sjediti... Zanima me kakav ćeš izaći!“

Slijedila je misa s propovijedi te susret za mlade i odrasle odmah iza misije. To su bili tematski govori o odgoju, braku, obitelji, ovisnostima... sve vrlo razumljivo i životno sa zornim primjerima, prikladnim šalama i anegdotama.

U petak je ujutro u crkvi sv. Franje bila misa s bolesničkim pomazanjem za bolesnike koji su sposobni samostalno doći u crkvu.

Misije su započele svečanom procesijom po crkvi. Za to je vrijeme pjevana tradicionalna misijska pjesma: „Misijski svetih nam dodoše dani“. U procesiji su nošeni darovi župničkog služenja koje je župnik predao misionaru uz riječi: „Predajem Vam križ da naviještate Isusa Krista umrllog i uskrslog za naše spasenje, predajem Vam štolu da ispovijestate i odrješujete grijehu, predajem Vam misal da predvodite liturgijska slavlja i ključić svetohraništa da dijelite svete tajne.“ Tako je misionar, kako je sveti običaj, sedam dana preuzeo župu. U tom je svojstvu prisustvovanje mjesecnom sastanku svećenika Labinskog dekanata te ih pozvao da uzveličaju događaj misija svojom prisutnošću i pomoći – koliko bude trebalo (osobito za ispovijed).

U matičnoj osnovnoj školi „I. L. Ribar“ i dvije područne (Vinež i Kature) održao je jako zanimljive i dinamične sate za učenike 1. – 4. razreda, a s ostalima se susreo u crkvi sv. Franje iza podne. U četvrtak prije podne obišao je, vođen župnikom, desetak bolesnika i svima podijelio priest i bolesničko pomazanje (uz ispovijed – po potrebi).

A poslijе je mise misionar vodio tematski susret s mladićima iz zajednice Cenacolo u Novigradu koji su svjedočili da se može i kako se može izaći iz ovisnosti

(ne samo o drogi nego i alkoholu, kocki, internetu...) Također je svjedočila i (jedna) majka jednog ovisnika na liječenju. Na taj su susret posebno ozbiljno bili pozvani krizmanici i njihovi roditelji.

Petak je bio obilježen pobožnošću Presvetom Srcu Isusovu i posveti župe Njemu, a subota pobožnošću Presvetom Srcu Marijinu i posvetom Njoj. Najslikovitiji trenutak

U petak nas je pohodio biskup ordinarij Dražen Kutleša – misio i propovijedao.

U subotu ujutro bila je misa za trudnice i majke s malom djecom do uključno 3. razreda.

tak misija bila je svečana procesija s upaljenim svijećama po Trgu labinskih rudara između mise u subotu navečer.

Misije su završile u nedjelju ujutro svečanom misom u 9 sati i zahvalnom pjesmom Tebe Boga hvalimo. Misionar nam je rekao da ovime nije naše duhovno putovanje gotovo. Pozvao nas je da svaki prvi vikend obnovimo „duh misije“ na način da se u petak ispovijedamo i pričestimo te obnovimo posvetu Presvetom Srcu Isusovu, u prvu subotu Presvetom Srcu Marijinu te nedjelju okrunimo svetom misom. Misionar je zahvalio župniku na hrabrosti i svima što su se unatoč varljivu vremenu u velikom broju odazivali na susrete. Župnik je na svemu zahvalio misionaru. Rekao je da je ovo „zlatna župa“, ali je to zlato trebalo pročistiti u „taljici“ pučkih misija što je misionar jasnom i snažnom poukom uspio učiniti i vlastitim primjerom zorno, konkretno pokazati. Obećali smo misionaru da ćemo graditi na ovom učvršćenom i obnovljenom temelju i sjećati ga se u molitvama s onima (1000) iz Apostolata molitve koji su ovih osam dana molili za nas. Na kraju je zahvalio svima koji su na bilo koji način (ručkom, uslugom, novcem) poduprli događaj pučkih misija da se u svoj kompleksnosti sretno dovede do punine. (BiB/L)

Svaki je dan popodne bila molitva Gospine Krunice koju je predvodio sam misionar.

Proslava župnog zaštitnika sv. Jurja

TRIBAN Blagdan sv. Jurja tradicionalno se slavi i u Tribanu kod Buja pa je i ove godine održano misno slavlje u crkvi koja nosi ime tog mučenika. Kao i do sada, osim mještana u misnom slavlju i drugim sadržajima sudjeluje i velik broj ljudi koji su podrijetlom iz Tribana i okolnih mjesta, a žive uglavnom u Trstu i drugim dijelovima Italije. Ovom prilikom na misnom slavlju sv. Jurja gospođa Giorgia Sain iz Pordenonea, rođena u Tribanu upravo 23. travnja, na dan sv. Jurja, darovala je mjesnoj crkvi mozaik koji prikazuje sv. Jurja koji ubija zmaja. Mozaik (130x100 cm) je izradio umjetnik Rino Pastorutti, majstor poznate radionice Mozaicpro iz Spilimberga, a kamenčići koji su korišteni jesu iz rijeke Furlanije, Tirola, Grčke i Tribana. Mozaik je izrađen tehnikom koja se koristila u V. i VI. stoljeću.

Gospođa Sain je u Triban došla s velikim brojem prijatelja, a poslije mise otkrila je mozaik. U ime župnog vijeća zahvalila je Edda Maglica, a ja sam spomenuo dobre višegodišnje veze ljudi koji potječu iz ovih krajeva, koji redovito posjećuju zavičaj, a pomogli su obnovu crkve i zvonika. Druženje je nastavljeno uz pojilo i perilo izgrađeno 1934. godine, a obnovljeno prije nekoliko godina dobrovoljnim radom sadašnjih Tribanaca, a tu su i lijepo ukrašena seljačka kola da se ne zaboravi tradicija toga kraja – rekao nam je tribanski župnik vlc. Mladen Juvenal Milohanić. Inače, tribanski zaštitnik sv. Juraj slavljen je i drugim sadržajima, druženjem i glazbom, održana je i izložba kolača te četvrtka balinjerada. (Tekst i foto: Luka Jelavić)

Foto Skupina posjetitelja iz Italije, među kojima je i nekoliko bivših Tribanaca

Hodočašće krizmanika župa Grada Labina

Usubotu 20. 4. 2013. krizmanici su labinskih župa (Rođenja Marijina, Majke Božje Fatimske i Presvetog Srca Isusova), po preporuci Biskupskog ordinarijata, kao važnog dijela priprave za krizmu, hodočastili po životnim stopama „mučenika krizme“ služe Božjeg a Miroslava Bulešića (od Svetvinčenta do Kanfanara – i usput Dvigrada, Pazinskog kolegija – klasične gimnazije i Lanišća). Mladi su spontano izjavljivali da im je bilo lijepo, na što im je voditelj vlc. Blaž rekao da su i oni bili „lijepi“ (kako se neki izražavaju kad hoće reći da je nešto dobro). (BiB)

Krštenje trojke

GRADINA Na sedmu vazmenu nedjelju, 12. svibnja, u župnoj crkvi sv. Andreje u Gradini nedaleko Vrsara župnik Lino Zohil podijelio je sakrament sv. krštenja trojkama: Ivanu, Tei i Tini. Župnik je u homiliji pojasnio svu simboliku sakramenta krsta, naglasio važnost krštenja za svakog krštenog te sve pozvao da iskreno i odvažno svjedoče ono što su po tom sakramantu primili. Pozvao je sve prisutne da se na poseban način mole za ovu obitelj jer uz stariju kćer Ivu njihova obitelj sada broji šest članova. Župnik je, u kontekstu sveprisutne 'EU euforije' okupljenim vjernicima, koji su tom prigodom ispunili župnu crkvu, postavio retoričko pitanje, „Postoji li u korištenju Europskih fondova neka mogućnost da se ovakvi projekti podrže, potpomognu, poprate...?“ „Na žalost, ne!“ glasio je odgovor. Naime, obitelj Popović je do sada od institucija primila pomoći samo od biskupijskog Caritasa, koji je s tri tisuće kuna sudjelovao u kupnji kolica (cijena kolica za trojke je na hrvatskom tržištu oko petnaest tisuća kuna, op.a.) te od drugih lokalnih humanitarnih organizacija i, naravno, individualne donacije dobrih ljudi. Ivan, Tea i Tina Popović žive u selu Bralići kraj Vrsara. Sada već vrlo napredne sedmomjesečne bebe, rođene su 4. listopada prošle godine u Klinici za ginekologiju i porodništvo Kliničkog bolničkog centra Rijeka, dva mjeseca prije termina, carskim rezom, a porod je vodio prof. dr. Oleg Petrović, pročelnik Zavoda za perinatologiju. Prvi je na svijet došao maleni Ivan, a zatim su došle curice – Tina i Tea. Tridesetjednogodišnja mama Ljiljana Mayer Popović i dvadesetsedmogodišnji tata Serđo Popović te njihova trogodišnja kćer Iva ponosni su na neuobičajeno naglo povećanu obitelj. (G. K.)

KRIZMANICI na posao

Svećenici, vjeroučitelji, zauzetiji vjernici i poneki roditelj uskoro će žalosno klimati glavama gledajući mnoga prazna mjesta u crkvama, ona gdje su do prije velike svečanosti silom prilika sjedili, više ili manje redovito, ovogodišnji krizmanici i krizmanice. Svi ćemo tražiti krvice i odgovornost za takvo stanje. Kao i prijašnjih godina – već desetljećima. Čini nam se da smo puno toga poduzeli, ali bezuspješno. Tako će biti i ove godine. Jedino se, izgleda, to neće pitati niti jedan krizmanik.

Isus je svojevremeno pričao priču (zapisana je u Evandželu) o talentima. Crkva ju je shvatila i koristila kao pouku i poruku vjernicima da rade s onim što imaju u rukama. A u rukama imaju vjeru. Svatko ima različit broj talenta (5,2,1). Svatko je dobio svoj zadatak. Nije važan broj, već spremnost na rad. Jedino je osuđen onaj što je talent zakopao u zemlju.

Tijekom osam godina vjeronauka davani su talenti vjere. Svatko je nešto primio. Makar jedan – prema svojoj sposobnosti. Dovoljno. Gospodar je otisao. Ne visi više nad glavom, ne više svaki čas, ne prijeti. Radi, čovječe, kako znaš i umiješ! Na posao! Množi talente vjere! Sve što propustiš, sebi si propustio. Sam sebi štetiš. Više nitko nema vlast da ti naređuje. Nitko te ne tjera na misu, dobra djela, isповijed, pričest, molitvu... Imaš čitav život pred sobom. Možda kratak, možda jako dug, ali doći će čas obračuna i polaganja računa. Što ćeš tada reći Gospodaru? Možda ćeš čekati, oklijevati, kalkulirati, odgađati... trgovati s talentima... Možda prioneš poslu za godinu, dvije, deset... Možda nikad! Možda odmah! Krizmanici, na posao! (Blaž Bošnjaković)

PRIPREMIO MARIJAN JELENIĆ

Nakon tisuću godina povijesti Istre u kojoj su se smjenjivali narodi i civilizacije, predstoji jedinstven događaj – proglašenje blaženim svećenika, mučenika iz mržnje na vjeru sl. B. Miroslava Bulešića. Kanonski se proglašenje blaženim događa prvi put u povijesti na tlu Istre.

Promicanje svećeničke službe

Svaki čovjek osjeća u sebi procjep: znam što treba činiti, ali ne uspijevam. Providnost je, osim preko savjesti, u svim vremenima svijetu slala karizmatske ličnosti koje će svojim sposobnostima korigirati ljude i upućivati ih na pravi put. To su osnivači raznih religija i proroci. Sve je to na najsavršeniji način uglavljeno u Kristu – Velikom svećeniku. Krist je došao živjeti iznimanim život koji se poklapao s voljom Božjom. Znajući za svoj odlazak iz svijeta, našao je suradnike, svećenike, koji će nastaviti njegov život i njegovo djelo.

Svećenik je oduševljen Kristovim životom i hoće ga naslijedovati, koliko mu omogućuju njegove ljudske sposobnosti. Svećenik je rukopoložen, označen kao takav za druge ljude. Krist po kvaliteti života ima trostruku vlast: učiteljsku, pastirsку i kraljevsку. Uči više životom nego riječima. Vodi kao pastir prema punini smisla života. Upravlja, usmjeruje na viši stupanj ljudski život. S njim počinje novo čovječanstvo i nova era.

Prvi put u povijesti Istre

Svećenik po pozivu i opredjeljenju postaje dionik istog zadatka i iste vlasti. Svećenik, po uzoru na Krista, uči svojim primjerom, vodi i upravlja drugima. Bulešić nije samo vršitelj službe, nego autentičan svećenik, odan Kristu i Bogu što pokazuje usprkos rizicima i opasnostima. Ljudi pamte njegove propovijedi, jasne beskompromisne stavove.

Proglašenje je blaženim, nakon što se dogode čudesna jednom i svetim, ujedno i priznanje današnjeg svijeta kako je svećenička služba potrebna. Čin proglašenja blaženim nije istraživanje tko ga je i zašto ubio. Ovdje je središnji lik upravo sveti čovjek koji je sposoban zbog vjernosti Bogu i moralnim načelima, po sakramentalnoj vezanosti s Kristom, slobodno položiti život prije nego uzmaknuti. Izabire veće vrednote od tjelesnog života. To je važno znati i danas javno pokazati, kada se horizont vječnosti zastire nameantanjem gole tjelesnosti i strasti što dovodi do očaja i besmisla. Da se ta poruka svijetu odašilje baš iz Istre, na to trebaju biti posnovni svi žitelji Istre.

Promicanje vjere

Vjera se nakon prosvjetiteljstva, Francuske revolucije i ateističke ideologije smatrala parazitom ljudskog života, nepotrebnom i štetnom. Pokušalo se čovjeku ponuditi potpunu slobodu bez „jarma“ vjere. I neočekivano se došlo do neslućenih problema: frustracije, duševnih bolesti, pa čak i ekonomskih i egzistencijalnih problema koji nemilice opterećuju suvremeniji svijet i kakvi nisu bili poznati čak ni u najtežim trenucima kada je kuga s lica zemlje brisala čitave gradove. U životnoj praznini stvoreni su surogati vjere: posvemašnja sloboda, uživanje, bogaćenje, popularnost, prestiž, ali i skretanje s pravog puta. Čovjek kao osoba ima potrebu za drugim, za drugom osobom. Ali, kolikogod drugi bili bogatsvo, ne mogu zasiliti potrebu osobnosti. Ni najpopularniji ljudi nisu sretniji od najobičnijih smrtnika. Čovjek treba savršenu, besmrtnu osobu, punu ljubavi, dobrote i svetosti. Takva se ne nalazi. Čovjek je po svojoj naravi i stvorenosti

upućen na Boga koji ima karakteristike koje zasićuju ljudsku osobnost. Upravo onako kako je rekao veliki Augustin: „Nemirno je srce naše dok ne počine kod tebe, Bože.“

Bulešićeva je veličina u tome što je u jedno vrijeme nesklono vjeri, kad se vjera smatrala parazitom, i kad se nude surrogati, postojan u vjeri. To nije tradicionalna, primitivna vjera, baštinjenja u skromnoj i neukoj obitelji. Bulešić je studirao filozofiju, teologiju, živio u velegradu, punom zabava i zavodljivosti. Svojim se sposobnostima lako mogao prebaciti na bilo koje sveučilište i otisnuti u bijeli svijet. Zašto ostaje u vjeri?

Vjera, latinski *fides*, grčki *pistis*, hebrejski *aman*, znači sigurnost, a hebrejski *batah* pouzdanje. Bulešić je svojom inteligencijom stekao sigurnost u postojanje Boga, a voljom posvemašnje pouzdanje u Njega. Postojanost u vjeri usprkos novim laskavim ponudama, čini ga iznadvremenski velikim, upravo onako kako se Krist u Očenašu sa sigurnošću obraća Ocu i prepusta mu se kao dijete roditelju.

U današnje vrijeme kada se zbog medijske bučnosti, rastresenosti i potrošačke strke mnogi ne uspijevaju koncentrirati, inteligencijom istražiti ni voljom odlučiti, ili se pak u toj strci uvjерavaju kako Boga nema, Bulešić je svjetski primjer koji može, na sreću, otrijezeniti mnoge. Taj se signal svijetu šalje iz ove male Istre.

Hoće li ostati samo lokalni blaženik?

Veliko je pitanje hoće li proglašenje blaženim jednog našeg čovjeka, Hrvata iz Istre, biti samo jednodnevna svečani proslava, ili će, poput sličnih slučajeva u svijetu, ovuda poteći mnoštva hodočasnika putem rijeke žive vode za buduća pokoljenja?

Prvo je potrebno dolično urediti crkvu u Svetvinčentu gdje se čuvaju njegovi posmrtni ostaci. Treba iznaci ljudi koji će znati dostojno svijetu prikazati vjersku i moralnu ličnost našeg vremena. Zar ne bi na renesansnom svetvinčenskom trgu pred Kaštelom pristajao Blaženikov brončani kip? Ne bi li dobrodošli filmovi i suveniri? Ali i prihvatište za hodočasnike? Čuje se

da se u Svetvinčentu planira izgraditi hotel i pastoralni centar za potrebe hodočasnika što može preporoditi čitav kraj.

Preljepi trg odlična je infrastruktura za velik broj ljudi. Ali ostaje pitanje susreta s Blaženikom, tj. kako ga što multidimensionalnije predstaviti hodočasnicima. U svetvinčentskom Kaštelu može se postaviti o njemu bogata izložba koja bi slikom i riječju uprizorila heroja vjere i morala. Sigurno pravi posao oko Bulešića tek predstoji.

Promicanje Hrvatske

Bulešić je žrtva mutne igre koja još nije bila stala nakon strahota II. svjetskog rata. Koliko je ljudi u Istri stradalo u vrijeme fašizma, za II. svjetskog rata, u poraću, koliki su otišli bez povratka i bačeni u jame, koliki iseljeni u druge zemlje?! I ne spominjući grozne brojke i ne otvarajući ponovno još otvorene rane, Bulešićovo proglašenje blaženim može se shvatiti i kao počast svim žrtvama ovih prostora. To nije izjednačavanje žrtve i agresora – ta pravrijek predstoji na ulazu u vječnost – to nije ni pokušaj revidiranja povijesti, nego istina kako je svaki ubijeni bio sin nekog oca i majke, član neke obitelji, osoba s tragom Boga u sebi.

Proglašenje blaženim jedne žrtve ratnih nemira, kao što je slučaj i s Francescom Bonifacijem iz Krasice i sad s don Mirom, pod križ Kristov sabire i na oltar polaze sve ljudske nasilno prekinute živote. Umiranje se Kristovo i mučenje ovdje zbilo tako obimno i okrutno. Time se iz Hrvatske svijetu šalje poruka neophodna za sva vremena mira i tolerancije.

Proglašenje blaženim jednog hrvatskog čovjeka i svećenika promicanje je Hrvatske. I upravo sada, ulaskom u Europu, poruka i svoj populaciji europske zajednice narađa. Dok se spremaju veliki događaji za nas i za svijet, ne smije se smetnuti s uma kako Istra ima i druge kandidate za oltar.

Procvjetani otisci srca na putu Istarskog razvoda

 ANA CVITAN

“Procvjetani otisci srca” geslo je 18. po redu književnog susreta “Badavca”. Naime, od 1996. svake godine, posljednje nedjelje u mjesecu svibnju, izvor žive vode, vrutak Badavca, na razmedju današnjih Općina Karjobe, Višnjana i Tinjana, postaje okupljašte pjesnika, spisatelja, skladatelja, umjetnika i svih onih posjetitelja koji se na izvoru napajaju ljepotom pretočenom u stihove i melodijama nošenim povjetarcem okolnim dolinama s brdašca Badavce. Svaki susret, pa tako i ovaj punoljetni, 18., započeo je stihovima “Di je Badavca” koje je interpretirao pjesnik i pisac Tomislav Milohanić, autor stihova i idejni začetnik Susreta. Ovogodišnji susret okupio je čak 12 sudionika – pjesnika koji su čitanjem stihova ili proze dali svoj doprinos susretu: Drago Draguzet, Marija Družeta, Vladimiro Gagliardi, Ana Krnjus, Tomislav Milohanić, Vesna Petrić-Terzić, Ivica Pilat, Alojz Sinčić, Remiđo Sošić, Rudolf Ujčić i Đuro Vidmarović.

Ovaj književni susret na izvoru poseban je i po tome što se na njemu čitaju dijelovi iz Istarskog razvoda u kojima se spominje Badavca.

Istarski je razvod, naime, tekst nastao krajem 13. stoljeća (1275. g.) i početkom 14. stoljeća (na samom početku spisa navodi se 1325. godina). Istarski razvod pisan je na njemačkom, latinskom i hrvatskom jeziku, ali je do nas stigla samo njegova hrvatska (glagolska) verzija, i to u prijepisu koji je 1502. ovjerio javni bilježnik, pop Jakov Krizmanić iz Barbana. Ovaj tekst jest dokument koji opisuje “razvod” ili prohod po Istri, tijekom kojega feudalni gospodari iz Pazinske knežije i gospoda iz benetačke, tj. Mletačke Republike uređuju granice, tzv. *kunfine*, između pojedinih istarskih seoskih općina (*komuna*). Osim utvrđivanja meda, svrhe pohoda koji je trajao 21 dan (pri čemu je prijeđeno 150 kilometara) bile su višestruke: rješavanje graničnih sporova, utvrđivanje naknada za korištenje vinograda, pašnjaka i zemljišta, te obveza čišćenja lokava. Izvori i lokve bili su od davnina najveće prirodno dobro za ljudе i životinje,

bile su to međe, ali i mjesta zajedničke briže, dogovora i sporazuma, kako svjedoči i sam tekst Razvoda: “... i tu jedna i druga stran imaju živine napajati i vsaka svoju stran čistiti i načinjati.” U razgraničenjima su sudjelovala 44 komuna, a u pohodu su osim gospode sudjelovali i notari, župani, suci, predstavnici Crkve, stari ljudi kao svjedoci, mještani pojedinih sela te pojedinci koji su bili uključeni u sporove, ali i djeca jer su ona mogla najduže pamtitи ono što je dogovoreno. U tekstu Istarskog razvoda nalazi se i informacija o tome kako je pisac hrvatskog teksta Razvoda (glagoljicom) bio “pop Mikula, kapelan gospodina kneza i vse gospode deželske i plovan Gole Gorice...”

Redak koji spominje Badavcu navodi kako sudionici „...idoše po stareh zlamenjah po srede Mavrovega brega, i tako ravno naposred lokve Badavse. I te loki je pol komunu motovunskomu, a pol komunu trviškomu. I tu je naposred te lokve jedan veliki križ visečen na kamiki. I poli te lokve je jedan brest v njem su čavli križem zabijeni i vsaka stran ima svoj pol čistiti, a ne vsi jedan dan... Ona stran ka bude čistila ta druga ima čekat. I tako onda narediše.“

Dijelove “Istarskog razvoda”, točnije događanja tijekom prvog, desetog i četrnaestog dana kad su se sudionici

razvođenja kretali područjem triju vrutaka – od Valigaštra preko Badavce do Knež studenca, zajedno sa završetkom Istarskog razvoda, čitali su Smiljana Ujčić, Drago Draguzet i Rudolf Ujčić.

Na susretu su gostovali rovinjski kantautor Davor Terzić koji je svirao gitaru, umjetnica Adrijana Šuran iz Poreča koja se predstavila izložbom svojih slika te polaznice trećeg razreda OŠ Jože Šurana Višnjan i članice učeničke foklorne skupine Arijana, Valentina i Gaia koje su recitirale pjesme na čakavskom dijalektu. Drago Draguzet, izvođač i svirač tradicionalnih istarskih instrumenata nastupio je na početku programa zasviravši na mihi.

Organizatori ovogodišnjeg Susreta bili su: DHK – Istarski ograncan, Gradska knjižnica Poreč i Udruga “Valigaštar”, a za domjenak i logistiku angažirani su mladi Karobjani iz njihove, nedavno osnovane udruge mladih, PUK.

Izvor Badavca već stoljećima svjedoči o suživotu i dijeljenju, o napajanju i neprestanom izvoru žive vode. Badavca je i danas „susretište prijateljstva, umjetnosti, ljepote i riječi koje zbole dušu ovog naroda, ovdje na ovoj patničkoj i blagoslovljenoj zemlji.“ Zemljni crljenici.

Je li započela obrana dostojanstva vjernika?

 MARIO SOŠIĆ

Najnoviji događaji na hrvatskoj društvenoj sceni, u svezi s presudom Ustavnog suda o ništavnosti ministrove odluke o uvođenju Zdravstvenog odgoja te veličanstven uspjeh u prikupljanju potpisa za referendum po kojem bi se ustavnom odlukom definiralo brak kao zajednicu žene i muškarca, bacaju posve novo svjetlo na stanje građanske svijesti među onom većinskom skupinom hrvatskih građana katolika koji nisu katolici samo po krštenici, već svoju vjeru aktivno prakticiraju, a svoj svjetonazor svjedoče i u okolnostima negativnog društvenog okruženja.

Dugotrajan proces izguravanja vjernika iz društvene sfere

Razni su događaji pokazali da su se tijekom ovih dvadeset godina hrvatske samostalnosti na društvenom i političkom planu afimirale razne manjinske društvene skupine, bilo da je riječ o sljednicima totalitarnog komunističkog sustava, o bezvjerničkim skupinama i pojedincima ili o raznim alternativnim i interesnim skupinama, koje su tobože liberalne i zauzete za prava manjinskih skupina, a ustvari su redovito ekstremno netolerantne prema većini i prema drugačijima od sebe.

Te su manjinske skupine i njihovi eksponenti, uz visok stupanj tolerancije katoličke i vjerničke populacije, zauzele gotovo cijeli hrvatski politički i javni prostor, od predsjednika i premijera do urednika i vlasnika glavnih medija. Kao

takve, sa svjetonazorskim i ideološkim pregnućem da je jedino njihovo ponašanje i razmišljanje pravo i po totalitarnom načelu jedino društveno prihvatljivo, one se više ne zadovoljavaju tek svojim privilegiranim položajem u hrvatskom društvu, već taj privilegirani položaj koriste za iznuđivanje nedemokratskih promjena u tom društvu mimo volje većine.

Politika kao poticatelj i zaštita protukatoličkog djelovanja

To je stanje bilo vidljivo osobito nakon radikalnih političkih promjena s početka 2000. godine. No, relativno brza nova promjena vlasti (2003.) opet je dala nadu za povratak Hrvatske k svojim izvornim i većinskim društvenim vrijednostima, kulturni mentalitetu i svjetonazoru.

Nažalost, narednih osam godina vladavine jedne uske klijentelističke i avanturičke političke skupine, ne da je stalo na put «maršu kroz institucije» tih raznih kvaziliberalnih i izrazito bezvjerničkih i antikatoličkih skupina, već je svojim fingiranim rodoljubljem i katoličanstvom, zapravo otupilo oštricu potrebne katoličke protuakcije na te negativne procese. Ljudi, vjernici, čudom su se čudili što se to događa, a s neočekivanim epilogom gubitka vlasti i sudbenim procesima, vjerujem da su se posramili.

Kad se u novoj lijevoj i bezbožnoj svjetonazorskoj ofenzivi, koja je krenula s vladavinom Kukuriku koalicije, činilo da su rezignacija, potištenost i strah većinske katoličke Hrvatske slomili svaku mogućnost kolektivnog otpora bilo kakvim suludim akcijama i zahtjevima raznih alternativnih skupina i njihovih političkih pokrovitelja u vlasti, ministarstvima i medijima, dogodio se ipak uspješan otpor, najnovije iskazan u velikom broju sakupljenih potpisa za referendum.

No, kako se danas raspoznaje, priprema i animacija katoličke, vjerničke većine, započela je preko nekoliko hrabrih i odlučnih građanskih i katoličkih udruga mnogo ranije. Svehrvatska akcija otpora četvrtom modulu Zdravstvenog obrazo-

vanja bila je osobito uspješna i masovna. Televizijsko razotkrivanje jedne novinarke da je sadržaj tog modula pod snažnim utjecajem pedofilskog lobija u svijetu i Hrvatskoj, kao i, u tom kontekstu, boravak američke znanstvenice dr. Reismann u Hrvatskoj, koja je potvrdila ta pedofilska nastojanja za prodorom u škole, značili su uspjeh u javnosti i ohrabrenje za daljnje protureakcije na dekristianizaciju, pa i dekroatizaciju Hrvatske. Na slučaju boračke dr. Reismann u Hrvatskoj i na odnosu službene politike i njezinih zaštićenih i privilegiranih skupina prema njoj, razotkrila se sva nasilnička i netolerantna metoda rada i «uspjeha» tih manjinskih skupina, ali i sva bijeda njihova ponašanja, njihova vladanja i njihova prakticiranog života.

Trebamo se sami izboriti za poštovanje

Nakon svih naznačenih okolnosti i događaja u svezi s procesima organiziranog i netolerantnog protukatoličkog djelovanja, danas možemo zaključiti kako se složnom i organiziranom akcijom nas katolika mogu zaustaviti, pa i preokrenuti, neki negativni društveni procesi. To je velika i značajna spoznaja, pa i za nas u Istri, koji smo uvek u nekom strahu i zazoru od javnog djelovanja. Zato je samo za čestitati onim mnogim katoličkim aktivistima u Istri koji su bili angažirani na sakupljanju potpisa za referendum. Kada do njega dođe, treba izaći i podržati referendumsko pitanje.

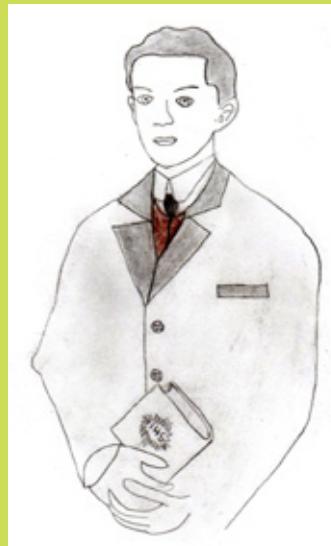
Ovakav pristup trebamo imati i kod raznih drugih društvenih i političkih pitanja i izbora. Ako se sami ne poštujemo birajući, na više načina i prilika, nama potpuno suprotne pojedince i skupine, pa zar će nas takvi poštivati? Neće!

Vrijeme je da sami obranimo svoje dobrostanstvo, s ljubavlju i poštovanjem prema svima, ali i s posebnom odgovornošću prema nama samima i našoj zajednici vjernika.

MLADI - BULEŠIĆ I DRUGI HRVATSKI SVECI

Marinela Fabijačić, 6 r. Šijana

Bl. Ivan Merz, Lana Tomišić 5. r. Žminj

Bl. Miroslav Bulešić, Ana Zec, 5. r. Žminj

Mučenik, svjedok Božji

Mučenje. Mučeništvo. Strašne riječi. Nekom logikom završava smrću. Ružno. Prebirem po mislima. Smrt nije kraj! Mučenik Miroslav Bulešić. Mlado janje, žrtveni jaganjac. Lanišće, godina 1947. Dan koji se pamti. Krizma. Strašno. Krv, skamenjena lica. Ponovno naviru misli. Prispodoba o goruščinu sjemenu. Najmanje sjeme među svim sje-menjima, a izraste u visoko stablo u koje-

mu se gnijezde ptice. Ja to sebi objašnjavam ovako: svaka kap prolivene krvi našeg mučenika utjelovila se u naše krvotoke, i tako teče u našim bićima sada i sve dok bude vijeka i ovog naroda. Miroslave, hvala ti. Naučio si nas da krv jest život, da je život patnja, da je patnja učenje, da je učenje bogatstvo i moć i snaga i jakost i svetost, i da snaga vjere i zlo može pretvoriti u dobro. I da nakon smrti postoji uskrsnuće. Da je

mučeništvo rasvjetala pustinja, a Miroslav je bio samo mali cvijetak u toj nekoj pustopoljini, kao različak koji svojim plavetnim privlači nebo Zemlji i Boga čovjeku.

Učenički rad: Tamara Orihovac, 8. c, OŠ Kaštanjer, Pula

Mentorica: Lilijana Vranjican, prof. (vjeročititeljica)

Bl. Augustin Kažotić, Lana Tomišić, 5. r. Žminj

Bl. Alojzije Stepinac, Lana Tomišić, 5. r. Žminj

Magdalena Mihelčić, 6a Šijana

„Katolička malonogometna liga

sl. Božji Miroslav Bulešić“

Pod okriljem povjerenstva za mlade naše biskupije Katolička malonogometna liga (KMNL) sl. Božji Miroslav Bulešić došla je do kraja sedmog izdanja. Ove godine u KMNL-i sudjelovalo je 9 ekipa od kojih je samo prvoplasirana ekipa uspjela izboriti završnicu u Šibeniku. Većina je ekipa iz Pule i okolice, ali tu su još ekipa „Sv. Ivan i Pavao“ (Zabrežani) i „Majka Božja od Zdravlja“ (Hreljići) koji svako kolo naprave „mali napor“ da bi sudjelovali u Ligi. Na nogometnom igralištu biskupijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“ u Puli odigrana su zadnja kola i organizirano prigodno druženje za sve sudionike. Tog je dana odlučen i novi pobjednik Katoličke lige. Prvo mjesto pripalo je ekipi MNK „Sv. Antun“ iz župe sv. Antuna iz Pule koja je u zadnjem kolu odigrala 1:1 protiv ekipa sv. Josipa iz Pule. Na kraju su obje ekipa imale jednak broj bodova, ali zbog pobjede od 2:1 u prvom dijelu sezone prvaci su mladi iz župe sv. Antuna. Drugo mjesto pripalo je ekipi sv. Josipa dok su treće mjesto osvojili mladi iz župe sv. Ivana i Pavla iz Zabrežana. Najboljim igračem proglašen je Goran Urošević iz ekipa sv. Antuna, najbolji strijelac na kraju bio je Danijel Amidžić iz ekipa sv. Ivana i Pavla, dok je najbolji golman iz ekipa sv. Josipa Kristijan Karlušić. Pokal fair playa osvojila je ekipa „Majka Božja od Zdravlja“ iz Hreljića koja je pokazala lijepo zajedništvo i ponašanje na terenu i izvan njega.

Prvog vikenda u lipnju na završnici svih biskupijskih liga u Šibeniku sudjelovalo je 16 ekipa, od kojih su dvije ekipa prolazile dalje i činile četvrtfinale. Našu biskupiju predstavljala je ekipa „Sv. Antun“ koja se smjestila u skupinu A, s predstavnicima Splitske, Dubrovačke i Zagrebačke biskupije. Turnir je počeo pobnjedom protiv predstavnika Splitske biskupije „Sv. Obitelj“. Ostale dvije utakmice završile su identičnim raspletom, porazom u zadnjoj minuti susreta. Time je ekipa „Sv. Antun“ završila na trećem mjestu skupine A s tri osvojena boda i tu je, na žalost, bio kraj natjecanja za nas. U završnici KMNL pobjedila je ekipa sv. Petra i Pavla iz Mostara koja je u finalu pobijedila ekipu „Marije Pomoćnice iz Rijeke-Banderovo. Treće mjesto osvojili su predstavnici iz Osijeka. (Bojan Pothorski, voditelj Lige)

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI: Matko Ladinja (2)

Prilog za uvid u život i djelo Matka Ladinje

 DR. SC. MAJA POLIĆ

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

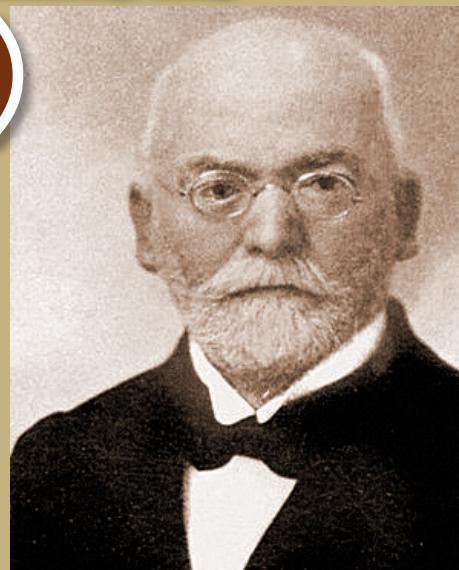
Krajem rata 1918. dolazi do raspada Dualne Monarhije te u listopadu iste godine do proglašenja Države Slovenaca, Hrvata i Srba sa sjedištem u Zagrebu. Predsjedništvo Narodnoga vijeća novonastale države Ladinju je imenovalo povjerenikom za Istru, sa zadatkom da ondje osigura novu vlast. Došavši u Istru, dočekala ga je aktivnost talijansko-talijanaških struktura koje su se oštroti protivovspostavljenoj državi, snažno ističući svoje priklanjanje Kr. Italiji. I dok je ondje nastojao osnovati gradske i općinske odbore Narodnoga vijeća SHS, započelo je okupacijsko djelovanje vojske Kr. Italije. Sada mu se ujedinjenje Države SHS s Kr. Srbijom činilo prihvatljivim s obrambenoga stajališta, stoga je sudjelovao i u radu Središnjega odbora Države SHS za pregovore sa srpskom vladom oko ujedinjenja. Ono je provedeno 1. prosinca 1918. godine, kada nastaje novi stranačko-politički život. Tako na hrvatskoj političkoj sceni 1919. nastaje Hrvatska zajednica, čiji je jedan od vodećih članova i Ladinja. Bio je i član Privremenoga narodnog predstavništva novonastalog Kraljevstva SHS, a djelovao je kao izabrani narodni zastupnik u Ustavotvornoj skupštini države te u njezinu Narodnoj skupštini. U razdoblju od 22. veljače do 23. prosinca 1920. bio je i hrvatskim banom.

Slijedom novih političkih prilika bio je i dalje angažiran na rješavanju istarskoga pitanja. Tako je sudjelovao u pregovorima za razgraničenje s Kr. Italijom. Naime, po dovršetku I. svj. rata istočnojadranski krajevi pod talijanskom okupacijom našli su se na dnevnome redu mirovnih pregovora u Versaillesu. Osporen je sadržaj tajnoga Londonskog ugovora iz 1915. kojim su sile Antante Kr. Italiji obećale – u slučaju pobjede – priobalne hrvatske i slovenske terito-

rije, a sve to s ciljem da ju izvuku iz Trojnoga saveza i dovedu u rat na svojoj strani. No, iako je tadašnji američki predsjednik Thomas Woodrow Wilson osporio valjanost toga ugovora, što je Ladinju okurajo, predstavnici sila pobjednica u ratu – Francuske i Velike Britanije – izvršili su pritisak na pregovaračko izaslanstvo Kraljevstva SHS kako bi popustilo zahtjevima Kr. Italije koji su se temeljili upravo na spomenutome tajnom ugovoru. Napisljeku, kako se pregovori oko jadranskoga pitanja nisu rješavali, sile su prepustile dogovor izravno Kraljevstvu SHS i Kr. Italiji. Tako je u studenome 1920. u Rapallu sklopljen ugovor prema kojemu je Kr. Italija ostvarila dobar dio svojih zahtjeva, dobivši tako Trst, Gorice, Gradišku, dio Kranjske, Istru – osim dijela Kastavštine – Cres, Lošinj, Zadar, Palagružu i Lastovo. Rijeka i njezino zaleđe postali su nezavisnom državom s kojom je Kr. Italija povezana u kopnenom smislu, sve do potpisivanja Rimskoga ugovora 1924. godine. Njime je ta Slobodna Država Rijeka pripala Italiji. Razvoj situacije razočarao je Ladinju, koji se ipak nije predavao, nego je snažno vjerovao da će istarski prostor pripasti matici zemlji. No, na to je valjalo pričekati.

U daljnjem periodu Ladinja nije podržavao novi smjer politike Kr. SHS, koji je imao odlike centralizma, unitarizma i velikosrpske hegemonije. Osudio je napad u Narodnemu vijeću – skupštini – u Beogradu 1928. na hrvatske zastupnike, kao i siječansku diktaturu proglašenu iduće godine. Iz stranačkoga života povukao se 1926. godine, ali to nije bio i prestanak njegova društvenoga djelovanja. Od tada je u Zagrebu bio aktivan u Zadruzi za izgradnju malih obiteljskih kuća i stanova.

Njegovo zdravstveno stanje u posljednjim godinama života nije mu dopuštao aktivnije uključivanje u rješavanje političkih problema, čak se vrlo rijetko pojavljivao na javnim mjestima hrvatske metropole gdje se nalazio u smiraj svojega života. Posljednje

mjeseci proveo je u krevetu, u stanu kćerina supruga, družeći se sa svojim najbližim priateljima, poput Cezara Akačića, Ante Trumbića, Milana Marjanovića.

Njegovu smrt krajem veljače 1930. navijestili su istarski emigranti na stranicama svoje zagrebačke edicije, donijevši vijest koja je bolno odjeknula: "Dragi naš barba Mate bori se sa smrću.", ističući pored ostalog kako ih je on "(...) duhovno rodio, (...) postavio na noge, odgojio nas i stvorio od nas ljudi.", te ostale njegove zasluge za istarsko stanovništvo. M. Ladinja preminuo je 18. ožujka 1930. godine.

Ipak, ono što je – bez sumnje – svjedok Ladinjine važnosti za hrvatsku povijest jesu počasti koje su mu upućene u današnja nakon njegove smrti. Tako je osnovan Odbor za sahranu Matka Ladinje, koji su sačinjavali uglednici političkoga, kulturnoga i inoga javnog života. Zagrebačko Gradsko poglavarstvo donijelo je odluku da tome "narodnom zaštitniku" i "ocu sirotinje" besplatno ustupi aulu Umjetničkoga paviljona gdje će se namjernici moći dobrostanstveno od njega oprostiti. Također, osigurano je grobno mjesto u auli Mirogoja, a Vlada Kr. Jugoslavije donijela je odluku da će se pokop obaviti o državnom trošku. Tadašnji gradonačelnik Zagreba Stjepan Šrkulj obratio se sugrađanima riječima: "(...) Nemila smrt pokosila je bana dra Matka Ladinju, jednoga od naših najvrijednijih, najplemenitijih, najmarljivijih i po sudbini užega zavičaja njegova najnesretnijih rođoljuba. (...) Kad mu nije kruta sudbina

dopustila da počiva među svojim istarskim Hrvatima, dužnost je naša, da mu Zagreb, u kojem je proveo posljednji dio svoga javnog djelovanja, učini sve, kako bi mu istarsku zemlju nadomjestio svojom.“ Njegov grob pohodilo je na tisuće ljudi iz Zagreba, Istre te ostalih hrvatskih krajeva, dok su počasnu stražu oko njegova odra držali studenti zagrebačkoga sveučilišta podrijetlom iz Istre.

Mnogi zagrebački listovi, ali i oni iz Ljubljane, Maribora, Osijeka, Splita, Sarajeva, itd., pisali su o njegovu slavnu životu. Prigodnu pjesmu u Laginjinu čast *Nad grobom oca Istre* spjeval je poznati istarski pjesnik Rikard Katalinić Jeretov. I sam pogreb odisao je velikim poštovanjem prema preminulu velikanu. Nakon blagoslova i prigodne molitve za pokojnikovu dušu koju je nad Laginjinim ljesom obavio nadbiskup zagrebački Antun Bauer, uslijedili su govor i čest za služnoga pokojnika koje su održali: zagrebački gradonačelnik S. Srkulj, pa u ime Istre književnik Ante Dukić, koji je okupljene podsjetio na Laginjinu upornost i nesalomljivost napose u političkome djelovanju u kojem je promicao narodnosne i životne interese istarskih Hrvata. U ime njegovih poštovaca i vjernih prijatelja govor je potom održao Kerubin Šegvić, a onda je nastupilo Hrvatsko pjevačko društvo "Kolo" pod ravnateljem Borisa Papandopula otpjevavši pjesmu Ivana Zajca *Naroda slavnoga ponose krasni*. Pogreb je predvodio župnik zagrebačke župe sv. Marka, a nakon njega nošeni su mnogobrojni vijenci, neki čak i od trnja, simbolizirajući Laginjin mukotrpan život prepun teških iskušenja za dobrobit hrvatstva Istre. Među njima, nalazio se i vjenac kralja Aleksandra Karađorđevića s kratkom porukom: "Banu Laginji - Aleksandar". Iza toga slijedili su glazbenici Redarstvene straže, svi redom Istrani.

U pogreboj povorci sudjelovali su ban Savske Banovine Josip Šilović, zagrebački gradonačelnik Srkulj, članovi gradskoga poglavarstva, predstavnici generaliteta na čelu s armijskim generalom Matićem, dvojica ministara, strani konzuli akreditirani u Zagrebu, predsjednik JAZU, rektor zagrebačkoga sveučilišta s dekanima fakulteta, izaslanstva Općina Kastav i Volosko, predstavnici niza općina Savske i Primorske banovine i raznih društava, istarski emigranti i brojni građani. U mirogojskoj arkadi govore su održali: u ime Istre Fran Brnčić, u ime Jugoslavenske matice Živko Petrić i u ime studenata iz Istre u Zagrebu Ante Rojnić. Za to vrijeme u Kastvu i Voloskoj vijorile su crne zastave.

Inicijativom organizacije istarskih emigranata Prosvjetnoga i potpornoga društva "Istra" osnovan je po Laginjinoj smrti Fond dra Matka Laginje za gradnju Istarskoga doma u Zagrebu.

Oproštaj od preč. Petra Pahovića

Utorak 21. svibnja održan je ispraćaj i sprovod preč. Petra Pahovića, svećenika Porečke i Pulskog biskupije i kanonika Porečkog stolnog kaptola sv. Maura. Preč. Petar Pahović osnažen sakramentima preminuo je 19. svibnja u Kući sv. Franje u Odri u 77. godini života i 51. godini svećeničkog služenja. Službom riječi i ispraćajem prvo su se od svog dugogodišnjeg župnika u porečkoj bazilici oprostili vjernici Poreča gdje je prečasni Pahović bio župnik 25 godina.

U Eufragijani je nekoliko prigodnih misli izrekao biskup u miru mons. Ivan Milovan. Spomenuvši njegovu dugu i tešku bolest mons. Milovan je naglasio: „Podsjetilo nas je ovo njegovo bolovanje i liječenje u Zagrebu na posljednje dane Pape Ivana Pavla II. I to je bio jedan intenzivno življeni svećenički život u službi Bogu i narodu – okrunjen na kraju velikom patnjom koju je naš dragi pokojnik prikazivao za duhovno dobro onih koji su mu bili povjereni. Gdjegod je obavljao svoju službu, iza sebe je ostavljao svjetli trag ljudske dobrote i vedrine te brige za brata čovjeka. Čini nam se da se i za njega doista moglo reći da je živio ono što je propovijedao.“ Biskup je nadalje istaknuo: „Od rođenja obilježen urođenom plemenitošću, ljudskošću, po kojoj je bio drag i blizak ljudima, bio je u svom zvanju gorljiv i raspoloživ, revan u izvršavanju poslanja, ustrajan u učvršćivanju naroda u vjeri. Posjedovao je veliku sposobnost prepoznavanja i buđenja duhovnih zvanja kod djece i mladih. Na tu je nakanu trajno molio i prikazivao svoj život“, zaključio je Biskup.

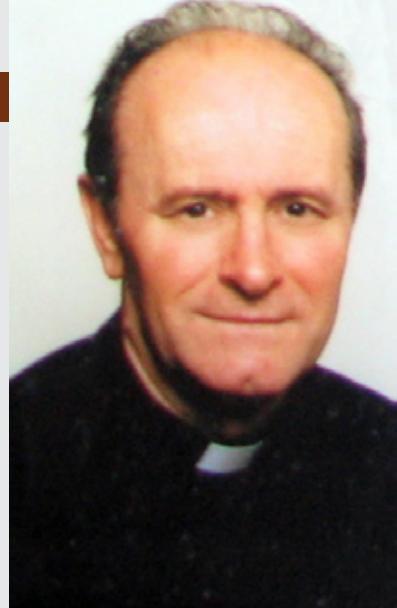
„Dragi naš čovik Pjero, vajk čovik za svakega, za svakega čovika. Po miri čovika i po miri Isukrsta. I u radosti i u žalosti, i u zdravlju i u bolesti. U ovom trenutku rastanka, u ime naše župne zajednice, u ime obitelji i osobno izražavam neizmjernu zahvalnost našem dugogodišnjem župniku, tijekom četvrt stoljeća, porečkom dekanu i kanoniku preč. Petru Pahoviću koji nas je oplemenio, duhovno obogatio i zadužio nesebičnim služenjem Crkvi, Bogu i narodu. Bog ga je pozvao k sebi, u Očevo dom se preselio. Svatko od nas duboko u svom srcu osjeća zahvalnost za sve dobro, za svu ljubav, za svu skrb i plemenitost njegove duše. Hvala Bogu da smo ga imali! Kroz mnogu suzu u oku milosno prosijava. Riječi nisu dovoljne, tišina glasno zbori i odjekuje: prešao je u Tajnu, u drugu dimenziju, gdje nema jauka, ni boli, ali ima saznanje da jesmo i da ćemo biti. Da jest i da će biti! Žalosni zbog rastanka, a ponosni da smo ga imali, da je bio naš i mi njegovi, sabiremo bogat i plodonosan život,

proživljen i darovan za bližnje. Ostao je cijelog života svim svojim bićem uz narod koji ga je iznjerio.

Sada naš ljubljeni Pjero moli na nebu za nas. Molimo i mi za pokoj njegove duše u beskrajnom kraljevstvu svjetlosti uskrsloga Krista. Amen!“ izrekao je u ime župljana porečke katedralne župe Uznesenja BDM svoje promišljanje o pokojniku porečki književnik i član Župnog vijeća Tomislav Milohanić.

U ime porečkih gradskih vlasti od pokojnika se oprostila dogradonačelnica Poreča Nataša Basanić Čuš, a ispraćaju u Bazilici i sprovodu u rodnom mjestu nazočili su gradonačelnik Poreča Edi Štifanić, dogradonačelnik Edidio Codan te drugi članovi Gradskog vijeća.

Misa i sprovodni obredi održani su u pokojnikovu rodnom mjestu Rakotule. Misno slavlje u župnoj crkvi sv. Roka predslavio je porečki i pulski ordinarij Dražen Kutleša u koncelebraciji sa šezdesetak svećenika biskupije, uz nazočnost pokojnikove rodbine i više stotina vjernika. „Preč Pahović svakodnevno se žrtvova za dobro brata čovjeka, trajno je davao sebe, posve se predajući ljudima kroz svoj poziv kako bi što više duša privukao Bogu te je posvetio svoj život djelu Božjem, a time se suočlio svome uzoru Isusu Kristu,“ kazao je biskup Kutleša. U ime svećenika prezbiterija diječe od pokojnika se oprostio generalni vikar biskupije mons. Vilim Grbac, a on je ukratko iznio i podatke o pokojnikovu životu. Preč Petar Pahović rođen je u mjestu Rakotule 19. listopada 1936. godine. Pohađao je gimnaziju u pazinskom Biskupskom sjemeništu te kasnije i Visoku teološku školu u Pazinu. Nakon ređenja u rodnom mjestu 29. srpnja 1962., tu je 20. kolovoza iste godine proslavio i Mladu misu. Bio je na službi u Rovinjskom Selu i filijalnim crkvama, Sv. Petru u Šumi i župi Sv. Ivan i Pavao. U rujnu 1986. imenovan je župnikom Poreča i Fuškulina te je tu službu obnašao 25 godina, do razrješenja, zbog bolesti, 2011. godine. Godine 2002. postao je kanonik porečkog Stolnog kaptola sv. Maura, a 2007. godine imenovan je pokorničarom istog Kaptola. Bio je u dva mandata dekan Porečkog dekanata, član biskupijskog Vijeća za duhovna zvanja, Vijeća za pastoral turista, član Vijeća konzultora te je obnašao i mnoge druge službe. (T.M. i G. K.)

Mučenici i drugi sveci s područja Istre u doba antike

 STANKO JOSIP ŠKUNCA

Sveti Nazario

Bio je biskup Kopra i slavi se kao njegov patron. Prema većini autora on bi bio prvi biskup Kopra koga je posvetio akvilejski patrijarh Stjepan. Na njegovu molbu i zauzimanjem bizantskog cara Justina I. papa Ivan I. god. 524. u Istri je utemeljio neke nove biskupije, među kojima i ovu u Kopru kojoj stavi na čelo Nazaria rodom iz Boršta (Boste). Ta bi biskupija bila izbrisana u vrijeme provale Langobarda (558), a tako pade u zaborav i sveti Nazario. No, neke nepoznate godine na čudesan način nađen je njegov sarkofag i olovna ploča s natpisom NAZAR(ius) P(rae)SUL MIGRAVIT IN D(e)O KAL. XIII IULII (biskup Nazarije pošao je Bogu 19. lipnja). Od tada ga grad štuje kao svog patrona. Njegove relikvije bili su odnijeli Genovežani 1380. da bih ih god. 1422. uspio dobiti natrag koparski biskup Jeremija Pola. Sada se čuvaju u mramornom sarkofagu u katedrali u glavnom oltaru. Slavi se 19. lipnja. Gledajući pak kritički na ovog sveca, valja reći da je lik sv. Nazarija misterij. Stručnjaci isključuju osnutak Koparske biskupije god. 524. i inicijativu cara Justina u Istri jer je Bizant u ove krajeve došao tek oko 540. Osim kratkotrajnog postojanja biskupije krajem VI. st., smatra se da je ova biskupija ponovno utemeljena tek od XII. st.

Sveti Donat

Zanimljiva je priča o sv. Donatu iz Istre, mučeniku o kome govori jedna priča napisana između IX. i XI. st. (AA SS Mai, V, 144). Prema tom izvješću Donat je rođen u jednom "istarskom gradiću" (ubercula Histriae) krajem III. st. Kao mladić započeo je redovnički život u jednoj cenobitskoj zajednici. Bio je bistar i nadaren mladić pa mu starješina, kad je imao 21 godinu, naredi da ide propovijedati protiv poganskih zabluda koje su vladale u Istri. No prije toga pošao je u Akvileju da tamu bude

zaređen za prezbitera. Nakon ređenja stao je neustrašivo propovijedati Evandelje i braniti kršćanske istine, na poseban način Marijino djevičanstvo. Svojim je propovijedanjem obratio na kršćansku vjeru oko 300 ljudi, među kojima i neke mudrace i ugledne građane. Vijest o tome stigla je i do cara Maksimijana (286. – 306.) koji odluči nešto poduzeti da zaustavi propadanje državne vjere. Nagovorio je i cara Dioklecijana da progoni kršćane. Kad je počelo progonstvo, Donat bježi u Dalmaciju i zaustavi se na nekom brdu (Kozjak?) blizu Salone. Diokecijanovi vojnici nalaze Donata u špilji gdje moli pjevajući te ga dovedu pred cara kome on navijesti Krista Spasitelja. Dva careva dvorjana, Makarije i Teodor, obrate se, a neki bivši funkcionari, da bi cara odvratili od proganjanja kršćana, čitaju mu knjigu židovskog pisca Josipa Flavija koji je pisao o Isusu. Bijesan car osudi kršćanske simpatizere na smrt zvijerima u teatru. Nastaje potres, teatar se ruši, a Donat i njegova dva obraćenika bježe te se ukrcaju na lađu i stignu u egipatsku Aleksandriju. Povuku se u unutrašnjost Egipta do grada Thmujija u kojem je bio biskup po imenu Filea. Pošto je ovaj 305. postigao mučenički vijenac, Donat bi izabran za biskupa, a od njegova dva pratioca Makarije bi zaređen za svećenika i Teodor za đakona. Sveti je pastir upravljao biskupijom 15 godina, ali za Licinijeva progonstvo 320. i on dobiva mučeničku palmu. Iz ovoga je izvješća teško izvući neku povjesnu jezgru. Prema povjesničaru Paschiniju sv. Donat, štovan u Cividaleu, na Krku i u Dalmaciji, bio bi predvodnik skupine mučenika iz Concordije, gdje se dijelom čuvaju njihove moći, a dijelom u Akvileji. Dies natalis im pada na 17. veljače. Treba razlikovati ovog Donata od onog zadarskog, biskupa iz IX. st.

Sveti Viktor i Korona

Smrtni ostaci svetih Viktora i Korone (Stefanije) nekoć su se nalazili u crkvi svete Sofije u Dvigradu, odakle su ih 1365. godine oteli Lovrečani za vri-

jeme mletačko-genoveškog rata te se i danas čuvaju u crkvi sv. Marka u Svetom Lovreču Pazeničkom. Ne znamo kako su moći stigli u Dvigrad, pogotovo što je riječ o mučenicima koje poznaju grčki, latinski i koptski martirologiji. I građani Feltre u sjevernoj Italiji hvale se da posjeduju tijela svetih Viktora i Korone koje su dobili u IX. st. i za koje se znanstveno utvrdilo da su iz III. st., s Istoka. Stručnjaci drže da su smrtni ostaci ovih mučenika iz Antiohije Sirijске preneseni preko Cipra u Veneciju, odakle su dijelovi raznošeni na razne strane. Tako se u Pragu čuvaju Viktorova lubanja i Koronina desnica. Premda se razni izvještaji o njihovu mučeništvu ne slažu glede njihova mjesta pogubljenja (spominju se, Antiohija, Aleksandrija, Damask, čak Marseille) kao ni glede dana mučeništva (najčešće se navodi 14. svibnja), glavnina se izvještaja podudara i na temelju kritičkog zaključivanja može se reći da se radi o stvarnim mučenicima, najvjerojatnije iz Aleksandrije u Siriji, mučenim u doba progona Marka Aurelija početkom III. st. Viktor je bio rimski vojnik koji upoznaje Krista, postaje kršćaninom i odluči napustiti vojničku karijeru u kojoj se ubijaju ljudi. On javno priznaje svoju vjeru i odluku zašto napušta vojsku. Kad je odbio žrtvovati idolima, bi mučen i konačno pogubljen. Njegovu muku i hrabrost promatrala je mlada sedamnaestogodišnja kršćanska djevojka (ili po drugoj verziji mlada supruga Viktorova kolege) Korona (grčki Stefanija) koja ga tjesi i ohrabruje za vrijeme mučenja. Zbog toga nakon Viktora bi mučena i Korona, i to na neobičan način. Pošto su joj udove privezali za dve palme, koje krvnici rastežu i puštaju, tijelo joj bi raskomadano i tako završi život i pode svom Zaručniku. U Svetom Lovreču nema komemoracije ovih svetaca.

HRVATSKA PUČKA ŠKOLA U LANIŠĆU

Završno obilježavanje 160. obljetnice HRVATSKE PUČKE ŠKOLE U LANIŠĆU i 200. obljetnice rođenja njezina utemeljitelja narodnog preporoditelja, župnika u Lanišću, Jakova Marčelje, okrunjeno je predstavljanjem knjige: HRVATSKA PUČKA ŠKOLA U LANIŠĆU IZ 1851. U TEMELJIMA HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA U ISTRI Spomen-knjiga 160 godina osnovnog školstva u Lanišću.

U naznacnosti brojnih bivših učenika i prijatelja, u prepunoj dvorani „stare“ škole koju je 1851. godine dao sagraditi narodni preporoditelj, župnik u Lanišću Jakov Marčelja, knjigu su predstavili: prof. Josip Šiklić, povjesničar, ravnatelj Gimnazije i strukovne škole „Juraj Dobrila“ u Pazinu, mr. Mate Krizman, dugogodišnji pedagoški djelatnik, prof. dr. Darko Gašparović, profesor književnosti i teatrologije, prof. dr. Nevio Šetić, izvanredni profesor na Odsjeku za povijest Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, mr. sc. Božo Jakovljević, pisac brojnih priloga iz prošlosti hrvatskog školstva u Istri i Vladimir Žmak-Štinov, predsjednik MATICE HRVATSKE – ogranka u Lanišću i urednik Spomen knjige.

Prof. Josip Šiklić, autor je uvodnog priloga u Spomen knjizi: PREGLED OSNOVNOG ŠKOLSTVA U ISTRI DO 1918. GODINE, referat koji je održao 7. srpnja 2012. u prigodi svečanog obilježavanja spomenih obljetnica. Mr. Mate Krizman predstavio je svoj rad HRVATSKO ŠKOLSTVO U ISTRI U RAZDOBLJU IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA. Prof. dr. Darko Gašparović u osvrtu na prilog Borisu Domagoju Biletiću: KNJIŽEVNA RIJEČ KAO ZNAK HRVATSKOGA IDENTITETA ISTRE POD FAŠIZMOM, istaknuo je Biletićev zaključak: „Književnost hrvatskih pisaca iz Istre, naprotiv, uvijek je mogla biti i bila je jasan i čvrst znak, argument pripadnosti i identiteta ljudi za koje je najprije napisana i kraja u kojemu je ili za koji je u prvom redu nastala“. Mr. sc. Božo Jakovljević u kratkom sažetom prikazu istaknuo je probleme koji su pratili razvitak hrvatskog osnovnog školstva u Istri tijekom vladavine

Austrije, potom Italije a posebice tijekom i nakon 2. svjetskoga rata.

Vladimir Žmak-Štinov u osvrtu na svoj prilog u knjizi pod naslovom: HRVATSKA PUČKA ŠKOLA U LANIŠĆU OD 1851. DO 1918. temeljem arhivske građe župnoga ureda u Lanišću i arhiva tršćanske biskupije, opisao je tijek građnje i djelovanja škole kao i zasluge Jakova Marčelje i svećenika kapelana, a potom od 1883. svjetovnih učitelja u opismenjavanju, prosvjećivanju i podizanju hrvatske narodne svijesi u neukome seoskome puku. U tu svrhu Marčelja je, uz novčanu potporu stanovnika Lanišća, Podgaća i Prapoća, dao sagraditi školu koja u Lanišću djeluje od 1851. godine, jednu među prvima hrvatskim pučkim školama u Istri. Prof. dr. Nevio Šetić u završnoj riječi istaknuo je da „luk vremena, od osnutka pučke škole u Lanišću 1851. i djelovanja visoko svijesnog i motivirajućeg svećenika i preporoditelja Jakova Marčelje do danas zatvaraju riječi u prilogu u knjizi, ravnateljice Osnovne škole iz Buzeta u kojoj danas djeluje Područna škola u Lanišću, dipl. učiteljice Mirjane Blažević, kako je za aktivno sudjelovanje u svakodnevnom životu posebno potrebno: znati učiti, vještvo komunicirati, biti prilagodljiv, znati kreativno misliti, znati rješavati probleme, znati postavljati ciljeve i biti motiviran za njihovo ostvarenje.“ Sve to u cilju kako bi i danas u samostalnoj, demokratskoj i europskoj Hrvatskoj opstali i opstajali kao subjekt života i civilizacije, kao što su to naši djedovi i pradjedovi umjeli u mnogo težim vremenima. (V. Žmak)

ZAROZGAJMO NA ĆIĆARIJI

Unedjelju, 9. lipnja na Ćiċariji u Lanišću održana je 6. nacionalna smotra tradicijske vokalne baštine Hrvatske. I ove se godine okupilo oko dvadesetak skupina te oko sto i pedeset izvođača iz raznih dijelova Hrvatske koji su prikazali ljepotu specifične izvorne narodne glazbe, vrijednu baštinu koja se prenosila iz generacije u generaciju. Ova značajna manifestacija promovira bogatu vokalnu tradicijsku baštinu Hrvatske koju je prepoznao i UNESCO uvrstivši brojne naše načine pjevanja na listu nematerijalne kulturne baštine. Jedinstvena je to bila prilika da se na jednom mjestu posluša bogata nacionalna kulturno – glazbena baština te usporedi sličnosti i razlike tradicijskih napjeva od istarskog kanta na tanko i debele, čišćkog bugarenja do rozgalica, ojkanja, ganga i rera. Uz bogatstvo napjeva posletitelji su mogli uživati i u različitim koloritima narodnih nošnji. Program je počeo u 13 sati besplatnom degustacijom čišćkog menija. U 14 sati otvorena je izložba Zorka Ziralda „Kamen, drvo, boje“, a nakon toga predstavljena je zbirka pjesama „Suita Mediteranea“ Vladimira Pernića, nakon koje je uslijedilo predavanje dr. Ivana Lesingera o upotrebi samoniklog jestivog bilja. Mogli su se pogledati i radovi korisnika Dislociranog dnevnog boravka Lanišće, jumbo slike iz serijala „Zarozgajmo na Ćiċariji“ Voljena Grpca i Davida Ivića a u sklopu smotre održala se i prigodna izložba domaćih rukotvorina i proizvoda. (B. Krajcar)

Šećerna bolest

DANIELA FABRIS-VITKOVIĆ, DR. MED.

Šećerna bolest je kronična, metabolička bolest koju karakterizira kronično povišena koncentracija glukoze u krvi (**hiperglikemija**) koja je praćena poremećenim metabolizmom ugljikohidrata, proteina i masti. Nastaje zbog apsolutnog ili relativnog manjka inzulina, inzulinske rezistencije, povećanog stvaranja glukoze te prekomjernog djelovanja hormona sa suprotnim učinkom od inzulina.

Možemo je podijeliti na:

- **Tip 1** – javlja se kod osoba mlađe životne dobi (od dojenačke dobi do odrasle dobi) kao posljedica potpunog prestanka lučenja inzulina uzrokovanog autoimunom bolesti. U početku bolesti javljaju se vrlo dramatični simptomi koji se razvijaju vrlo brzo pa se obično otkriva oko 2 tjedna po nastupu simptoma. U liječenju je od početka neophodan inzulin. Odnosi se na oko 10% osoba oboljelih od šećerne bolesti.
- **Tip 2** – javlja se obično u odrasloj dobi, često kod osoba s prekomjernom tjelesnom težinom. Inzulin se proizvodi u manjim količinama i/ili se ne može vezati za inzulinske receptore na stanicama (inzulinska rezistencija). Simptomi se javljaju sporo, nejasni su i mogu proći neprimjećeno godinama pa se ovaj oblik šećerne bolesti obično otkriva 6 – 10 god. od početka bolesti. Oko 90 % osoba oboljelih od šećerne bolesti ima taj oblik šećerne bolesti.
- Ostali posebni tipovi šećerne bolesti (genetički poremećaji, bolesti egzokrinog dijela gušterače, endokrinopatije, bolest uzrokovana uzimanjem nekih lijekova, poremećaj inzulinskog receptora).
- **Gestacijska** šećerna bolest – javlja se tijekom trudnoće i nakon poroda nestaje. Te žene imaju veću sklonost ka razvoju šećerne bolesti u kasnijoj životnoj dobi u odnosu na trudnice koje imaju uređnu toleranciju glukoze.

Šećerna bolest poprima razmjere **epidemije**, kako u svijetu, tako i kod nas. Prema podacima Svjetskog udruženja za praćenje šećerne bolesti (IDF) u 2012. god. od šećerne bolesti bolevalo je oko 371 milijun ljudi, a predviđa se porast broja oboljelih do 2025. god. na više od pola milijarde ljudi. U Hrvatskoj je registrirano 225 000 oboljelih od šećerne bolesti.

Pogdača oko 12 % odrasle populacije u dobi 40 – 74 god. i na šestom je mjestu uzroka smrti. Ekspanzija šećerne bolesti uzrokovana je starenjem populacije, većom prevencijom pretilosti i smanjenom tjelesnom aktivnosti.

Šećernu bolest karakteriziraju **akutne** metaboličke komplikacije te **kasne** komplikacije na velikim i malim krvnim žilama, živcima te bazalnim membranama različitih tkiva.

Akutne komplikacije šećerne bolesti dovode do teškog poremećaja metaboličke ravnoteže organizma što može dovesti do smrti ukoliko se ne liječe promptno i odgovarajuće. Uzrokovane su izrazito povišenim vrijednostima glukoze u krvi sa stvaranjem ketonskih tijela i „kiseljenjem“ organizma ili pak izrazito niskim vrijednostima glukoze u krvi s nastupom gubitka svijesti i kome.

Kasne (ili kronične) komplikacije posljedica su dugotrajno loše regulirane šećerne bolesti, pogđaju gotovo sve organe i odgovorne su za većinu morbiditeta i mortaliteta povezanih sa šećernom bolesti. U nastanku kasnih komplikacija uz povišene vrijednosti glukoze u krvi određenu ulogu imaju i povišen krvni tlak, povišene masnoće u krvi, genetička predispozicija, debljina, pušenje te promjene mehanizma zgrušavanja krvi.

Dijelimo ih na:

- **mikrovaskularne** – zahvaćaju male krvne žile na mrežnici oka (retinopatija), na bubrežima (nephropatija) te ovojnici perifernih i autonomnih živaca (polineuropatija)
- **makrovaskularne** – dolazi do oštećenja endotela većih krvnih žila (koronarne bolesti s mogućim posljedičnim srčanim infarktom, periferne vaskularne bolesti i cerebrovaskularne bolesti sa mogućim posljedičnim moždanim udarom).

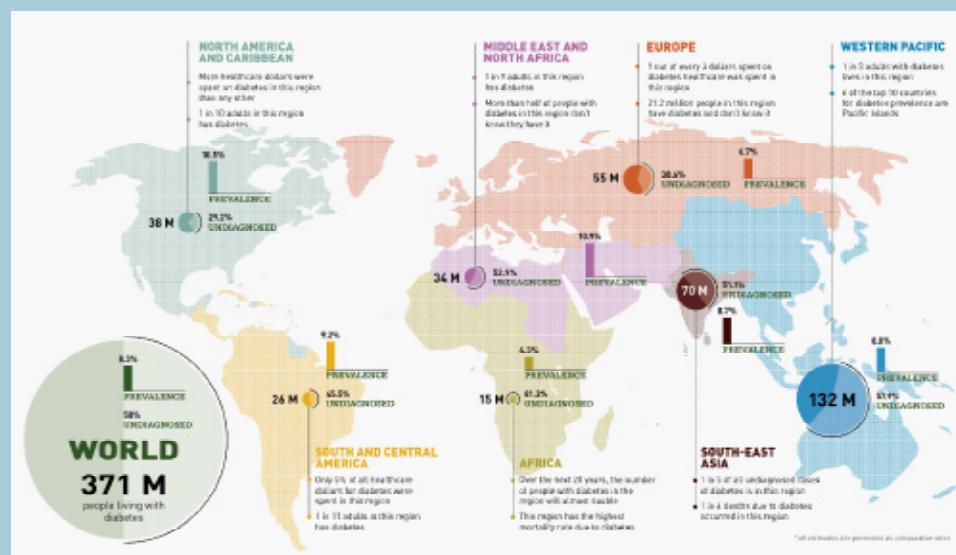
Kasne su komplikacije šećerne bolesti, nažalost, vodeći uzrok sljepoće u populaciji odraslih radno sposobnih osoba, vodeći uzrok terminalnog stadija bubrežne bolesti i vodeći uzrok netraumatske amputacije donjih ekstremiteta. Osobe oboljele od šećerne bolesti s razvijenim kasnim komplikacijama imaju 2 do 4 puta veću smrtnost od srčano-žilnih oboljenja od ostale populacije, a 8/10 dijabetičara umire od kardiovaskularnog događanja.

Da bi izbjegli komplikacije šećerne bolesti, Svjetsko i Europsko udruženje za praćenje šećerne bolesti (IDF i AESD) donijeli su **preporuke i ciljeve** liječenja šećerne bolesti, a to su:

- glukoza natašte do 5,6 mmol/L
- glukoza nakon obroka do 7,8 mmol/L
- HbA1c < 6,5 %
- ukupan kolesterol do 4,5 mmol/l, HDL viši od 1,1 mmol/L za žene, ili viši od 0,9 za muškarce, LDL do 2,5 mmol/L, Trigliceridi do 1,7 mmol/L
- krvni tlak što bliži 130/80 mmHg
- kontrola rizičnih faktora: pušenje, debljina, stres.

Ciljevi liječenja nisu isti za sve bolesnike i korigiraju se ovisno o dobi bolesnika, trajanju šećerne bolesti, prisutnosti kasnih komplikacija i drugih bolesti (komorbiditeta).

U sljedećem broju nastavak na temu: Šećerna bolest tipa 2 – što je uzrokuje i kako je liječiti

Jože: Kumpare, Bog daj sriću. Imamo novega župana. Ča ti se pra!?

Zvane: Ne samo jenega, nego dva. Ča je preveć je preveć, kumpare moj.

Jože: Čo, ma škrcas!?

Zvane: Vero pak ne. Bija san početkon pomajca u Humu di se biralo župana 'na leto dan'. A prije tega smo dobili i novoga istrijanskog župana na četiri lita. Ti moren reći da san z gušton pratija kako je zbran humski župan, s pomoći Boga i raboša (a to ti je, brajne moj, ko nisi zna, driveni paladić eli palica u koju se urizivaju taji), po prastaren hrvacken običaju, ki se je još zadrža samo u najmanjen gradu na svitu.

Jože: Lipo se je držati starih navadvi i užanci, da se ne zabi ča smo i ki smo. Pogotovo sada kad gremo u Jevropu. I jako je potribno sačuvati sebe i svoje vridnosti.

Zvane: Jena ut takovih manifestcij je i Zarozgajmo na Ćićariji ki se sporadi dažda i grdega vrimena morala dva bota prinašati. Svehrvacka smotra izvorne vokalne mužike (bugarenje i ojkanje) u Lanišću šesti je bot skupila na jenen mistu toliko silno bogastvo navadvi, nošnji i tradicij!

Jože: Ma to vrime uvega lita je jušto vrtoglavo. Toliki silni daždi, dumidita... Još malo ćemo svi, ko ćeš ko neš, postati meteopati,

kako bi se po moderno reklo.

Zvane: A za susret Badavca di su se po osavnajsti bot sastali pojete i književnici, slideći zmanen Istarskega razvoda, hrvackega pisma i beside, Boh je podarija lipo vri me.

Jože: Je, zaspravje. Fala mu i čast budi! Ti susret je doša biti punolitan i zdura je uresti, vržmoreći, u lipu, šabelu i šesnu divojčinu.

Zvane: Po majku smiha, lipo rečeno.

Jože: Miseč pomajć mi se još po jenoj stvari jako pježa. Tega štajuna bude ređenje svećeniki u pulskoj katedrali. Ovega lita četiri mladića postali su plovani – iz Španje, Kolumbije i dva iz Hrvacke. To je velika rados i bogastvo!

Zvane: Vno najlipše i najvriddnije sačuvati će u čoviku vira i kultura!

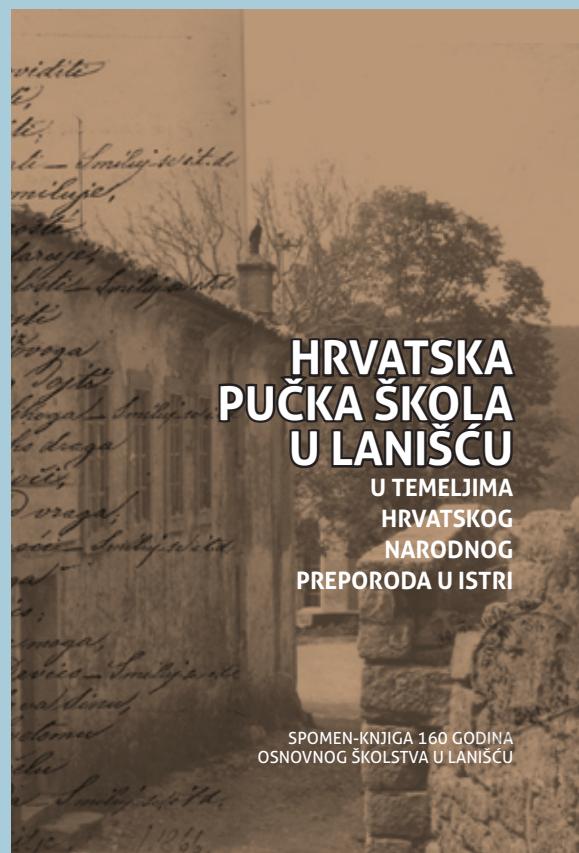
Jože: Jedan seoski mudrijaš je lipo reka, da je Crikva hiža Bojža, a viru čovik sobon nosi svuda kamo gre, po sven svitu, priko svih kunfini.

Zvane: Pojmo, kumpare moj, i mi tamo di ni kunfini, u naše fameje, poli naših krstijanki.

Jože: Pojmo, kumpare. Dovidova!

Zvane: Boh s tobom!

HRVATSKA PUČKA ŠKOLA U LANIŠĆU IZ 1851. U TEMELJIMA HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA U ISTRI Spomen-knjiga 160 godina osnovnog školstva u Lanišću.

HRVATSKA PUČKA ŠKOLA U LANIŠĆU

U TEMELJIMA
HRVATSKOG
NARODNOG
PREPORODA U ISTRI

SPOMEN-KNJIGA 160 GODINA
OSNOVNOG ŠKOLSTVA U LANIŠĆU

Dobra ruka

Ana Puhalj, Njemačka,
200 kuna

N. N., 200,00 kn

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 96,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evandela
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052 / 88 77 11
www.radiolistra.hr

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o., Pazin,
narudžbe tel. 052 / 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052 / 621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052 / 216 498

Izdavačko poduzeće „JOSIP TURČINOVIĆ“ d.o.o. Pazin otvorilo je novu prodavaonicu u POREČU!

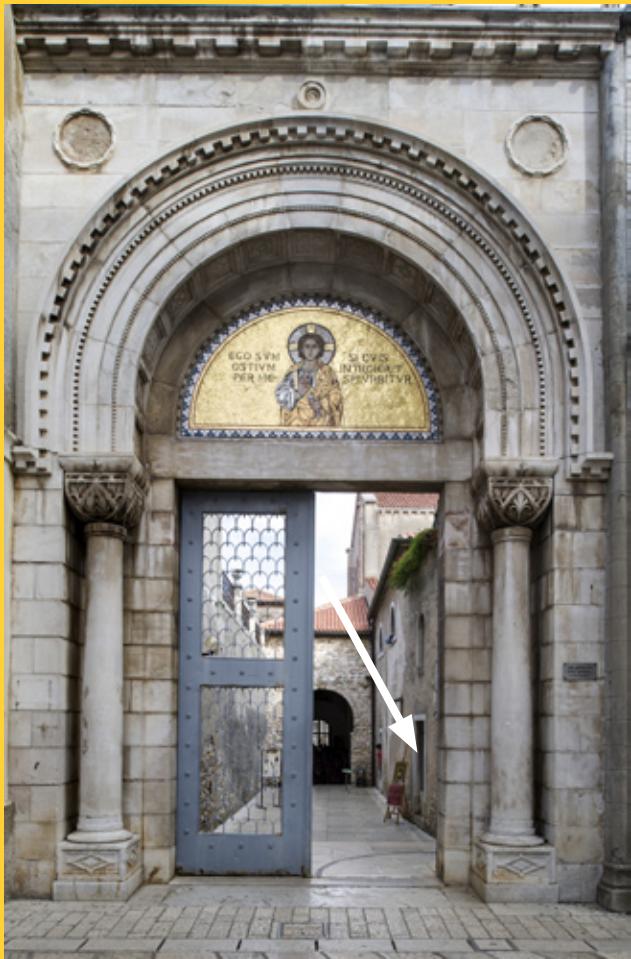
Posjetite nas na ulazu u Eufrazijevu baziliku!

Adresa: Eufrazijeva 22, 52440 Poreč

Tel. 052-451-784

Iz ponude izdvajamo:

- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prvu pričest, krizmu, vjenčanje)
- krsne svijeće, parafinske i voštane svijeće, svijeće na tekući vosak i vosak, svijećnjake
- kolar-košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križeve, krunice, kipove, uokvirene slike, tamjan i tamjanice
- velik izbor knjiga.

ROVINJ Tijelovska procesija nakon 66 godina ponovno je prošla ulicama Rovinja uz veliko oduševljenje mnogobrojnih vjernika i gostiju ovog bisera hrvatskog turizma.

